

వేదాంగాలు

ఆంధ్ర శబ్ద మంజరి-1

ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్
www.freegurukul.org

సదాశివ సమారంభం

గురు దక్షిణామూర్తి

గురు వేదవ్యాస మహర్షి

గురు శుక మహర్షి

గురు నారద మహర్షి

గురు వాల్మీకి మహర్షి

గురు కృష్ణుడు

శంకరాచార్య మధ్యమాం

గురు దత్తాత్రేయ

గురు బాలాభాజ

గురు గోతమ బుద్ధ

గురు ఆదిశంకరాచార్య

గురు రామానుజాచార్యులు

గురు జ్ఞానేశ్వర్

గురు రవిదాస్

గురు కబీర్ దాస్

గురు మైత్రన్య మహా ప్రభువు

గురు నానక్

గురు రాఘవేంద్ర స్వామి

గురు వీరభక్త్యేంద్ర స్వామి

యోగి బేమన

అస్మదాచార్య పర్యంతం

గురు తైర్తింగి స్వామి

గురు లాహీరి మహాశయ

గురు రామకృష్ణ పరమహంస

అమృతా కారదా దేవి

గురు వివేకానంద

గురు సాయిబాబా

గురు అరబింద్

గురు రమణ మహర్షి

గురు యోగానంద

గురు భక్తవేదాంత ప్రభుపాద

గురు మళయాళ స్వామి

గురు విద్యాప్రకాశానందగిరి

గురు చంద్రశేఖర పరమాచార్య

వందే గురుపరంపరాం..

“ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్” ద్వారా విలువలు, నైపుణ్యాలతో కూడిన విద్య ఉచితంగా + సులభంగా + ఆకర్షణీయంగా + నాణ్యతతో కూడి అందించే సేవా కార్యక్రమంలో భాగంగా ఈ పుస్తకాన్ని భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్(డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా) నుంచి సేకరించి అందిస్తున్నాము. ఇందుకు మేము వారికి కృతజ్ఞత తెలియచేసుకుంటున్నాము.

సాయి రామ్ వారి సేవల విస్తరణలో భాగంగా ఈ ఫౌండేషన్ స్థాపించబడినది. ఈ స్వచ్ఛంద సంస్థ ద్వారానే అన్ని సేవలు అందించబడును. ఇటువంటి పుస్తకాలు మీరు వ్రాసినట్లయితే (లేక) సేకరిస్తే మాకు తెలియచేయండి. మేము ప్రతి విద్యార్థికి ఉచితంగా అందేలా చేస్తాము, తద్వారా ఉన్నత విలువలు, నైపుణ్యాలు కలిగిన విద్యార్థులను మన దేశానికి అందించవచ్చు. మాతో కలిసి నవ భారత నిర్మాణ కార్యక్రమంలో పనిచేయుటకు, భాగస్వామ్యం అగుటకు ఆసక్తి ఉంటే సంప్రదించగలరు.

ఈ గ్రంథాలను ఉచితంగా ఆన్ లైన్ లో చదువుటకు, దిగుమతి(డౌన్లోడ్) చేసుకొనుటకు గల మార్గాలు:

- 1) భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్: <http://www.new.dli.ernet.in>
- 2) ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్ వెబ్ సైట్ : www.freegurukul.org
- 3) సాయి రామ్ వెబ్ సైట్ : <https://sites.google.com/site/sairealattitudemanagement>
- 4) మొబైల్ ఆప్: Free Gurukul

గమనిక: భక్తి,జ్ఞాన,ధర్మ ప్రచారార్థం ఉచితంగా eBook రూపంలో భారత ప్రభుత్వపు డిజిటల్ లైబ్రరీ సహాయంతో ఇవ్వడం జరిగింది. ఇది లాభార్జన దృష్టిలేని ఉచిత సేవ. ఈ సేవలో అంతర్జాలంలోని(ఇంటర్నెట్) లైసెన్సు / కాపీరైటు అభ్యంతరాలు లేనివి అనుకొన్న పుస్తకాలను గ్రహించటం జరిగినది. అనుకోకుండా ఏవైనా అభ్యంతరకరమైనవి ఉన్నచో మాకు తెలుప మనవి, వాటిని తొలగించగలము అని మనవి చేసుకొంటున్నాము.

Website: www.freegurukul.org

Mobile App: Free Gurukul

email: support@freegurukul.org

Facebook: www.facebook.com/freegurukul

Help Line / WhatsApp: 904 202 0123

“ మన లక్ష్యం: విలువలు, నైపుణ్యాలతో కూడిన విద్య అనేది ఉచితంగా + సులభంగా + ఆకర్షణీయంగా + నాణ్యతతో కూడి అందరికీ అందించబడాలి “

ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్ – Free Gurukul Education Foundation

సర్వం పరమాత్మ పాద సమర్పణమస్తు

భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్ - డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా

<http://www.new.dli.ernet.in>

Digital Library of India: Inc. x

www.new.dli.ernet.in

Digital Library of India

Hosted by: Indian Institute of Science, Bangalore in co-operation with
CMU, IIT-H, NSF, ERNET and MCIT for the Govt. of India and 21 major participating centres.

Home Vision Mission Goals Benefits Content Selection Current Status People Funding Copyright Policy FAQ RFP

Books Manuscripts
Title:
Author:
Year: to
Subject: Any Subject
Language:
Scanning Centre: Any Centre
Clear Search

Presentations and Report
Statistics Report
Status Report
Feedback | Suggestions |
Problems | Missing links or
Books

Click [here](#) for PDF collection
DLI MIRROR at ICAA Data Center PUNE

For the first time in history, the Digital Library of India is digitizing all the significant works of Mankind.

Click [Here](#) to know More about DLI ^{New!}

Books	Journals	Newspapers	Manuscripts
Rashtrapati Bhavan CMU-Books Sanskrit TTD Tirupathi Kerala Sahitya Akademi	INSA	Times of India Indian Express The Hindu Deccan Herald Eenadu Vaartha	Tamil Heritage Foundation AnnaUniversity ^{New!}

Title Beginning with.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Author's Last Name

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Year

1850-1900	1901-1910	1911-1920	1921-1930	1931-1940	1941-1950	1951-
-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-------

Subject

Astrophysics	Biology	Chemistry	Education	Law	Mathematics	Mythology	Religion	For more subjects...
--------------	---------	-----------	-----------	-----	-------------	-----------	----------	----------------------

Language

Sanskrit	English	Bengali	Hindi	Kannada	Marathi	Tamil	Telugu	Urdu
----------	---------	---------	-------	---------	---------	-------	--------	------

అతి విశిష్టం ఈ దానం!

స్వామి వివేకానంద

“దానాలలోకెల్లా ఆధ్యాత్మిక విద్యాదానం చాలా శ్రేష్టమైంది! దాని తరువాతిది లౌకిక జ్ఞానదానం, ప్రాణదానం, అన్నదానం” అని వ్యాసమహర్షి చెప్పారు.

మన ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానం భారతదేశ హద్దులలో నిలిచి పోకూడదు. లోకమంతటినీ ఆవరించాలి! ఇలా లోకవ్యాప్తమైన ధర్మప్రచారాన్ని మన పూర్వులు చేశారు. హైందవ వేదాంతం ఎన్నడూ ఈ దేశం దాటి పోలేదని చెప్పేవారూ, మతప్రచారార్థం తొలిసారిగా, పరదేశాలకు వెళ్ళిన సన్యాసిని నేనే అని చెప్పేవారూ, తమ జాతిచరిత్ర నెరుగని వారే! ఇలాంటి సంఘటనలు ఎన్నోసార్లు జరిగాయి. అవసరమైనప్పుడల్లా, భారతీయ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానప్రవాహం వెల్లువలా లోకాన్ని ముంచెత్తుతూ వచ్చింది.

రాజకీయ ప్రచారాన్ని రణగొణధ్వనులతో, యోధులతో సాగించవచ్చు. అగ్నిని కురిపించి, కత్తిని జళిపించి, లౌకిక జ్ఞానాన్నీ సంఘనిర్మాణ విజ్ఞానాన్నీ విరివిగా ప్రచారం చేయవచ్చు. కానీ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానదానం కళ్ళకు కనిపించకుండా, చెవులకు వినిపించకుండా కురుస్తూ, రోజూ పువ్వుల రాసుల్ని వికసించజేసే మంచులాగా నిశ్శబ్దంగా జరగవలసి ఉంది. భారతదేశం నిరాడంబరంగా, లోకానికి మళ్ళీ మళ్ళీ చేస్తూ వచ్చిన దానమిదే!

మిత్రులారా! నేను అవలంబించే విధానాన్ని తెలియజేస్తాను వినండి. భారతదేశంలోనూ, ఇతర దేశాల్లోనూ మన పారమార్థిక ధర్మాలను బోధించడానికి తగినవారుగా మన యువకుల్ని తయారు చేయడానికై భారతదేశంలో కొన్ని సంస్థలను నెలకొల్పాలి! ఇప్పుడు మనకు కావలసింది బలిష్ఠులు, జవనంపన్నులు, ఋజువర్తనులు, ఆత్మ విశ్వాసపరులు అయిన యువకులు. అలాంటి వారు నూరుమంది దొరికినా, ప్రపంచం పూర్తిగా పరివర్తన చెందగలుగుతుంది!!

ఇచ్చాశక్తి తక్కిన శక్తులన్నీ కన్నా బలవత్తరమైంది. అది సాక్షాత్తూ భగవంతుని దగ్గరి నుండి వచ్చేదే కాబట్టి దాని ముందు తక్కినదంతా లొంగిపోవలసిందే. నిర్మలం, బలిష్ఠం అయిన ‘ఇచ్చ’ (సంకల్పం) సర్వశక్తిమంతమైంది. దానిలో మీకు విశ్వాసం లేదా? ఉంటే మీ మతంలోని మహోన్నత ధర్మాలను ప్రపంచానికి బోధించడానికై కంకణం కట్టుకోండి. ప్రపంచం ఆ ధర్మాల కోసమై ఎదురుచూస్తోంది. ఆనేక శతాబ్దాలుగా ప్రజలకు క్షుద్రసిద్ధాంతాలు నేర్పడం జరిగింది. వారు వ్యర్థులని ప్రపంచమంతటా బోధలు జరిగాయి. ఎన్నో శతాబ్దాల నుండి వారు ఈ బోధనల పల్ల భయభ్రాంతులై, పశుప్రాయులైపోతున్నారు. తాము ఆత్మస్వరూపులమనే మాటను వినడానికైనా వారెన్నడూ నోచుకోలేదు. “నీచాతినీచుడిలో కూడా ఆత్మ ఉంది. అది అమృతం, పరమ పవిత్రం, సర్వశక్తిమంతం, సర్వవ్యాపకమైనది” అని వారికి ఆత్మను గురించి చెప్పండి. వారికి ఆత్మవిశ్వాసాన్ని ప్రసాదించండి. ❖

మూలం: శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ - ఫిబ్రవరి 2014

శ్రీ

శ్రీ కృష్ణాయ నమః.

ఆంధ్ర శబ్ద మంజరి.

ప్రథమ భాగము.

బహుజనపల్లి సీతారామచాగరికాశాస్త్రి

చెన్నపురి:

వావిళ్ల, రామస్వామిశాస్త్రిలు అండ్ సన్స్ వారిచే.

ప్రకటితము.

1921

All Rights Reserved.

పీఠిక.

భాషకు నామములు, సర్వనామములు, క్రియలు, అవ్యయములు అను నవి అంకముగా నున్నవి. కావున విద్యార్థులు మొట్టమొదట వానిస్వరూపమును లక్షణముక్తముగా గుర్తెఱుఁగుటయే భాషాపరిజ్ఞానమునకు ముఖ్యసాధనము. క్రిందితరగతి బాలరకు ఆయ్యుని వానినిమాత్రము ప్రత్యేకముగాఁ దెలియఁజేయు నిట్టిపుస్తకములవలననే తెలిసికొనుట సాధ్యముకాని వ్యాకరణ గ్రంథములు ఎంతవిశదములై యుండినను అవిసూత్రరూపములై యుండి యిద్ది గోచరములు కాకపోవుటచేత ఆ వ్యాకరణ గ్రంథములవలనఁ దెలిసికొనుట సాధ్యముకాదు. విషయము అప్పటికిఁ గొంచెము తెలిసినట్లున్నను అది కొంతకాలమునకు మఱినమైపోవును. మనసున నానికగానిలవదు. అట్లు ప్రత్యేకముగా నేర్పడు పుస్తకముల యందును విషయములు తేటగా నున్నయెడ బాలర కది సులభముగా బోధపడునుగాని అట్లు లేనియెడ సులభముగా బోధపడ నేరదు. ఈయర్థము విద్యార్థులకు బోధించెడి యుపాధ్యాయుల కనుభవవేద్యముగానే యుండును. కాన విషయవిభాగము తేటగా నేర్పఁజేచి కాననివారు కాఱవనిఁ జొచ్చినట్లుకాక విషయము కరతలామతముగ దెలియునట్లు ఇంగ్లీషు వ్యాకరణ సంజ్ఞలతోడ ప్రాయః బూనుకొన్న యీ పుస్తకమును రెండు భాగములుచేసి మొదటిభాగమునందు సామాన్యపదములను రెండవభాగమునందు విశేషపదములను జేర్చి దీనికి అంద్రశబ్దమంజరి అనుపేరిడఁబడియెను. ఈ పుస్తకమును జూచునప్పుడు ఇది యిట్టిదని చూపఱుకుఁ దలఁతెల్లము కాఁగలదు. విశేష ముగ్గడింపనేల. క్రింది తరగతి బాలరకు ఇదియే తగిన వ్యాకరణమునుటకు ఎంతమాత్రము సందేహ ముండదు. ప్రప్రథమము వ్యాకరణమును జదివి తెలిసికొనఁ దగిన ముఖ్యాంశములగు

పై గూచించిన వాని స్వరూపము లిందుఁ గ్రమముగాఁ జెలుపబడియెడే.
అందు మొదట నామపదముల స్వరూపములు జెలుపబడుచున్నవి.

గ్రంథవిషయ ప్రారంభము.

నామములనఁగా వస్తువాచకశబ్దములు. అవి యీభాషయందు తత్త్వము తదభవ దేశ్య గ్రామ్యభేదములచేత నాలుగువిధములు గలవిగా నున్నవి. అందు గ్రామ్యములకు విభక్తులు మొదలైనవి తెలుపబడ బనిలేదు. కానఁ దక్కినవాని రెండు తెగలుచేసి అందు మొదటితెగయైన సంస్కృత సమపదములకు మొదట విభక్తులు లోనగువానిఁ దెలిపి తరువాత మఱియొక తెగయైన ఆచ్చతెనుఁగు పదములకు విభక్తులులోనగునవి తెలుపబడును. సంస్కృత సమములలో నుండు అజంతశబ్దములును వెనుక హలంతశబ్దములును వ్రాయబడును. అజంతములనఁగా అచ్చులు అంతమందుఁగలవి, హలంతములనఁగా హల్లులు అంతమందుఁ గలవి. అంతము-బివర. ప్రాకృత సమతదభవ దేశ్యములు సంస్కృతసమములతోఁ గూడియున్నప్పుడు ఈభాష కేవలము తెనుఁగు అనియు, కూడకున్నప్పుడు ఆచ్చతెనుఁగు అనియు వ్యవహరింపబడును. అయినను ఇందు తెనుఁగన్నప్పుడు ఆచ్చతెనుఁగు అనియే గ్రహింపవలయును. అట్టి వస్తువాచక శబ్దములు—రాముఁడు, హరి, గురుఁడు, రమ, జ్ఞానము; జడ, జముఁడు, గారవము; మరుఁడు, తామర, నారసము; వెన్నుఁడు, అచ్చర, జన్నము; మగఁడు, మనుమఁడు, ఆల్లుఁడు, తమ్ముఁడు, చీమ, దోమ, తల్లి, తండ్రి, చెట్టు తెట్టు, వంట, పంట, పల్లము, బెల్లము మొదలగునవి. ఇవియే విశేష్యములనబడును. ఇవి మహదర్థకములు అనుమహదర్థకములు అని ద్వివిధములు. పురుషవాచకశబ్దములు మహదర్థకములు. పశు పక్షిజడ వాచకశబ్దములు అనుమహదర్థకములు. ఇట్లు చెప్పటచే మనుష్యశ్రీవాచక శబ్ద

ములు మహాత్మ్యర్థకములనియు, తిర్యక్ శ్రీవాచకశబ్దములును తదితరశ్రీలింగశబ్దములును అమహాత్మ్యర్థకములనియు నేర్పడుచున్నవి. ఆయావిశేష్యంబులసంజ్ఞలే ఆయావిశేషణంబులకు నగు. తద్వివరణము. — రాముడు ఇది వస్తువును చెలుపునది విశేష్యము మహాదర్శకము. సుగుణాభి రాముడు ఇది అవస్తువు నందలి గుణమును చెలుపునది విశేషణము కనుక ఇదియు మహాదర్శకమే. సీత ఇది వస్తువును చెలుపునది విశేష్యము మహాత్మ్యర్థకము. భక్తవత్సల ఇది అవస్తువునందలి గుణమును చెలుపునది విశేషణము కనుక ఇదియు మహాత్మ్యర్థకమే. జలము ఇది వస్తువును చెలుపునది విశేష్యము అమహాదర్శకము. నిర్మలము ఇది అవస్తువునందలి గుణమును చెలుపునది కనుక ఇదియు అమహాదర్శకమే. కృప ఇది వస్తువును చెలుపునది విశేష్యము అమహాత్మ్యర్థకము. సంతాపహానిణి ఇది అవస్తువునందలి గుణమును చెలుపునది విశేషణము కనుక ఇదియు అమహాత్మ్యర్థకమే. ఇట్లంతట నెఱుంగునది.

అట్టి నామముల మీద వచ్చు విభక్తు లేడు.

విభక్తుల పేర్లు.	సంకేతములు.	అందువచ్చు వర్ణకములు.
౧. ప్రథమా విభక్తి.	ప్ర. (Nominative case.)	ఁడు, ము, వు, లు
సంబోధన ప్రథమా విభక్తి.	సం. (Vocative case.)	
౨. ద్వితీయా విభక్తి.	ద్వి. (Accusative case.)	ని, ను, లు
౩. తృతీయా విభక్తి.	తృ. (Instrumental case.)	చేత, చే తోడ, తో
౪. చతుర్థీ విభక్తి.	చ. (Dative case.)	కొఱకు, కయి
౫. పంచమీ విభక్తి.	పం. (Ablative case.)	వలన, కంటె
౬. షష్ఠీ విభక్తి.	ష. (Genitive case.)	కి, కు, యొక్క, లోనల
౭. సప్తమీ విభక్తి.	స. (Locative case.)	అందు, న

ఇందు ఁడు, ము, వు, ని, ను, న వర్ణకము లేక వచనములును, లు, ల, లోనల వర్ణకములు బహువచనములు నగు.

ఆంధ్రశబ్దమంజరి.

ప్రథమభాగము (First Part)
అజంత సంస్కృత నమనామములు.

SANSKRIT (NOUNS.)

మహాదర్శకములు.

రా మ శ బ్ద ము.

ఏ.

బ.

*ప్ర. రాముడు (రాఘవుడు.)

రాములు

శ్రీ ద్వి. రామని, రామ

రామల

శ్చ. రామనిచేత, రామచేత

రామలచేత

రామనిచేత, రామచేత

రామలచేత

రామనితోడ, రామతోడ

రామలతోడ

రామనితో, రామతో

రామలతో

* రాముడు ఇక్కడ ఆరసున్న ప్రాస్యమహిమ సున్నదిగాన నిది నిండునున్నయు వగును. (రాముడు) ఇ ట్లితరస్థలంబులయందును నెఱుంగ వలయును.

శ్రీ రామని-రామలను అని ఇత్యాదిస్థలములందు స్వత్వయు క్తము గానును జెప్పకొనవచ్చును. స్వత్వమనగా ద్రుతము ఇకార ఉకారముల తో జేరియుండుట.

(SANSKRIT NOUNS.)

మహాదర్శకములు.

ఏ.

బి.

చ. రామునికొఱకుకొ, రాముకొఱకుకొ	రాములకొఱకుకొ
రామునికయి, రాముకయి	రాములకయి
పం. రామునివలసకొ, రామువలసకొ	రాములవలసకొ
రామునికంఁపెకొ, రాముకంఁపెకొ	రాములకంఁపెకొ
ష. రామునకుకొ, రామునికికొ	రాములకుకొ
రామునియొక్క, రాముయొక్క	రాములయొక్క
స. రామునియందుకొ	రాములయందుకొ
రామునందుకొ	రాములందుకొ
*సం. ఓరాముడ	ఓరాములార
ఓరాముడా	ఓరాములారా
ఓరాము, ఓరామా	ఓరాములు.
ఇట్లు శృష్టుడు, శివుడు, ఇంద్రుడు, సృష్టుడు, మనుష్యుడు మొదలగునవి.	

బా ల శ బ్ద ము.

ఏ.

బి.

ప్ర. బాలుడు (చిన్నవాడు) బాలరు

* సంబోధింపఁబడు శబ్దము మహాదర్శక మైనప్పుడు ఓయి యని చేర్చి యుం జెప్పవచ్చును. ఓయిరాముడ ఇత్యాదులు. ఓ, ఓయి ఇవి చేర్చి కయుం జెప్పవచ్చును. రాముడ, రాముడా ఇత్యాదులు. ఇట్లంతట నెఱుంగునది.

(SANSKRIT NOUNS.)

మహదర్థకములు.

ఏ.

బ.

ద్వీ. బాలునిక్, బాలుక్

బాలరక్

తృ. బాలునిచేతక్, బాలుచేతక్

బాలరచేతక్

బాలునిచేక్, బాలుచేక్

బాలరచేక్

బాలునితోడక్, బాలుతోడక్

బాలరతోడక్

బాలునితోక్, బాలుతోక్

బాలరతోక్

చ. బాలునికొఱకుక్, బాలుకొఱకుక్

బాలరకొఱకుక్

బాలునికయి, బాలుకయి

బాలరకయి

పం. బాలునివలనక్, బాలువలనక్

బాలరవలనక్

బాలునికంటేక్, బాలుకంటేక్

బాలరకంటేక్

ష. బాలునకుక్, బాలునికిక్

బాలరకుక్

బాలునియొక్క, బాలుయొక్క

బాలరయొక్క

బాలరలోపలక్

స. బాలునియందుక్

బాలరయందుక్

బాలునందుక్

బాలరందుక్

సం. ఓబాలుడ, ఓబాలుడా.

ఓబాలురార, ఓబాలురారా

ఓబాల, ఓబాలా

ఓబాలరు.

ఇట్లు నృపాలుడు, భూపాలుడు, సుకీలుడు మొ.

హ రి శ బ్ద ము.

ఏ.

బ.

ప్ర. హరి (విష్ణువు)

హరుణి

ద్వీ. హరినిక్, హరిక్

హరునిక్

(SANSKRIT NOUNS.)

మహదర్థకములు.

ఎ.

- శృ. హరిచేతః, హరిచేత
హరితోడఁ, హరితోఁ
చ. హరితోఽపః, హరికయి
వం. హరివలనఁ, హరికంఁజె
చ. హరికిఁ, హరియొక్క
వ. హరియందుఁ
సం. ఓహరి, ఓహరీ

బ.

- హరులచేతఁ, హరులచేత
హరులతోడఁ, హరులతోఁ
హరులతోఽపః, హరులకయి
హరులవలనఁ, హరులకంఁజె
హరులకుఁ, హరులయొక్క
హరులలోపలఁ
హరులయందుఁ, హరులందుఁ
ఓహరులార, ఓహరులారా
ఓహరులు.

ఇట్లు అరి, శౌరి, యతి, పతి, శని, రవి, గ్రామణి, నేనాని మొ.

శంభుశబ్దము.

ఎ.

- శ్ర. శంభువు, శంభుడు (శివుడు)
ద్వి. శంభువుఁ, శంభునిఁ, శంభుక
శృ. శంభువుచేతఁ
శంభునిచేతఁ, శంభుచేతఁ
శంభువుచేత
శంభునిచేత, శంభుచేత
శంభువుతోడఁ
శంభునితోడఁ, శంభుతోడఁ

బ.

- శంభువులు, శంభులు
శంభువులఁ, శంభులఁ
శంభువులచేతఁ
శంభులచేతఁ
శంభువులచేత
శంభులచేత
శంభువులతోడఁ
శంభులతోడఁ

(SANSKRIT NOUNS.)

మహాదర్శకములు.

ఏ.

బి.

శంభువుతో

శంభువులతో

శంభునితో, శంభుతో

శంభులతో

చ. శంభువుకొఱకు

శంభువులకొఱకు

శంభునికొఱకు, శంభుకొఱకు

శంభులకొఱకు

శంభువుకయి

శంభువులకయి

శంభునికయి, శంభుకయి

శంభులకయి

పం. శంభువువలన

శంభువులవలన

శంభునివలన, శంభువలన

శంభులవలన

శంభువుకంటె

శంభువులకంటె

శంభునికంటె, శంభుకంటె

శంభులకంటె

మ. శంభువునకు

శంభువులకు

శంభునకు, శంభునికి

శంభులకు

శంభువుయొక్క

శంభువులయొక్క

శంభునియొక్క, శంభుయొక్క

శంభులయొక్క

శంభువులలోపల

శంభులలోపల

న. శంభువునందు

శంభువులయందు

శంభునందు

శంభువులందు

శంభునియందు

శంభులయందు

శంభునందు

శంభులందు

సం. ఓశంభువ

ఓశంభువులార

ఓశంభువా

ఓశంభువులారా

ఓశంభుడ

ఓశంభులార

(SANSKRIT NOUNS.)

మహదర్థకములు.

ఏ.

ఓశంభుఁడా
* ఓశంభూ

బి.

ఓశంభూలారా
ఓశంభువులు, ఓశంభులు.

ఇట్లు విష్ణువు, విధువు, బంధువు మొ.

మ ను శ బ్దము.

ఏ.

ప్ర. మనువు (అదిచక్రవర్తి)

ద్వి. మనువుఁ

త్య. మనువుచేతఁ

మనువుచేఁ

మనువుతోడఁ

మనువుతోఁ

చ. మనువుకొఱకుఁ

మనువుకయి

పం. మనువువలనఁ

మనువుకంటెఁ

ష. మనువునకుఁ

మనువుయొక్క

స. మనువునందుఁ

మనువందుఁ

బి.

మనువులు

మనువులఁ

మనువులచేతఁ

మనువులచేఁ

మనువులతోడఁ

మనువులతోఁ

మనువులకొఱకుఁ

మనువులకయి

మనువులవలనఁ

మనువులకంటెఁ

మనువులకుఁ

మనువులయొక్క

మనువులలోపలఁ

మనువులందుఁ

మనువులందుఁ

* ఓశంభూ దీనిని శ్రుతోచ్చారణముతోఁ జెప్పవలయును.

శ్రుతమనఁగా—మూఁడు హ్రస్వము లుచ్చరించువంతకాలము.

(SANSKRIT NOUNS.)

మహాదర్శకములు.

ఏ.

బ.

సం. ఓమనున

ఓమనువులార

ఓమనునా

ఓమనువులారా, ఓమనువులు.

ఇట్లు స్వయంభువు మొ.

పి తృ శ బ్ద ము.

ఏ.

బ.

ప్ర. పిత (తండ్రి)

పితలు

ద్వీ. పితౄ

పితలౄ

తృ. పితచేతౄ, పితచేతౄ

పితలచేతౄ, పితలచేతౄ

పితతోడౄ, పితతోడౄ

పితలతోడౄ, పితలతోడౄ

చ. పితకౌఱుకౄ, పితకయి

పితలకౌఱుకౄ, పితలకయి

పం. పితవలనౄ, పితకంటెౄ

పితలవలనౄ, పితలకంటెౄ

ష. పితకుకౄ, పితయొక్క

పితలకుకౄ, పితలయొక్క

పితలలోపలౄ

స. పితయందుకౄ

పితలయందుకౄ పితలందుకౄ

సం. ఓపిత, ఓపితా

ఓపితలార, ఓపితలారా, ఓపితలు.

ఇట్లు బామాత, భ్రాత, కర్త, మాత, గంఠ, హంఠ మొ.

వి ధా తృ శ బ్ద ము.

ఏ.

బ.

ప్ర. విధాతృడు (బ్రహ్మ)

విధాతృలు

విధాత

విధాతలు

ద్వీ. విధాతృనికౄ, విధాతృకౄ

విధాతృనికౄ

విధాతకౄ

విధాతకౄ

(SANSKRIT NOUNS.)

మహదర్థకములు.

ఏ.

బ.

తృ. విధాతృనిచేతన్, విధాతృచేతన్

విధాతచేతన్

విధాతృనిచేత్, విధాతృచేత్

విధాతచేత్

విధాతృనితోడన్, విధాతృతోడన్

విధాతతోడన్

విధాతృనితోడన్, విధాతృతోన్

విధాతతోన్

విధాతృలచేతన్

విధాతలచేతన్

విధాతృలచేత్

విధాతలచేత్

విధాతృలతోడన్

విధాతలతోడన్

విధాతృలతోన్

విధాతలతోన్

చ. విధాతృనికొఱుకన్, విధాతృకొఱుకన్

విధాతకొఱుకన్

విధాతృనికయి, విధాతృకయి

విధాతకయి

విధాతృలకొఱుకన్

విధాతలకొఱుకన్

విధాతృలకయి

విధాతలకయి

పం. విధాతృనిపలనన్, విధాతృపలనన్

విధాతపలనన్

విధాతృనికంటెన్, విధాతృకంటెన్

విధాతకంటెన్

విధాతృలపలనన్

విధాతలపలనన్

విధాతృలకంటెన్

విధాతలకంటెన్

ష. విధాతృనకున్, విధాతృనికన్

విధాతకున్

విధాతృనియొక్క, విధాతృయొక్క

విధాతయొక్క

విధాతృలకున్

విధాతలకున్

విధాతృలయొక్క.

విధాతలయొక్క

విధాతృలలోపలన్

విధాతలలోపలన్

(SANSKRIT NOUNS.)

మహాదర్శకములు.

ఏ.

బి.

స. విధాతృనియందుఁ, విధాతృనందుఁ విధాతృలయందుఁ

విధాతృలందుఁ

విధాతయందుఁ

విధాతలయందుఁ

విధాతలందుఁ

సం. ఓవిధాతృఁడ, ఓవిధాతృఁడా

ఓవిధాతృలార

ఓవిధాతృలారా

ఓవిధాత, ఓవిధాతా

ఓవిధాతలార

ఓవిధాతలారా

ఓవిధాతృలు

ఓవిధాతలు.

ఇట్లు దాతృఁడు, ధాతృఁడు, నేతృఁడు, సరితృఁడు మొ.

మహాత్మ్యర్థకములు.

ర మా శ బ్దము.

ఏ.

బి.

శ్ర. రమ (అక్షి)

రమలు

ద్వి. రమఁ

రమలఁ

త్వ. రమచేతఁ, రమచేత
రమతోడఁ, రమతోఁ

రమలచేతఁ, రమలచేతఁ
రమలతోడఁ, రమలతోఁ

చ. రమశోఽశుఁ, రమశయి

రమలశోఽశుఁ, రమలశయి

పం. రమశలనఁ, రమశంఠెఁ

రమలశలనఁ, రమలశంఠెఁ

ష. రమశుఁ, రమయొక్క

రమలశుఁ, రమయొక్క

రమలలోఽశుఁ

(SANSKRIT NOUNS.)

మహత్వ్యర్థములు.

ఏ.

బ.

స. రమయందుఁ

రమలయందుఁ, రమలందుఁ

సం. ఓరమ, ఓరమా

ఓరమలార, ఓరమలారా, ఓరమలు.

ఇట్లు అంబ, సీత, భామ, వనిత, కర్పూర, దేవత, పద్మనేత్ర ము.

యు వ తి శ బ్దము.

ఏ.

బ.

త్ర. యువతి (యౌవనముగల అంబుది)

యువతులు

ద్వి. యువతిఁ

యువతులఁ

త్వ. యువతిచేతఁ

యువతులచేతఁ

యువతిచే

యువతులచే

యువతితోడఁ

యువతులతోడఁ

యువతితో

యువతులతో

చ. యువతికొఱకుఁ

యువతులకొఱకుఁ

యువతికయి

యువతులకయి

పం. యువతివలనఁ

యువతులవలనఁ

యువతికంటెఁ

యువతులకంటెఁ

ష. యువతికిఁ

యువతులకుఁ

యువతియొక్క

యువతులయొక్క

యువతులలోపలఁ

స. యువతియందుఁ

యువతులయందుఁ

యువతులందుఁ

(SANSKRIT NOUNS.)

మహత్కర్తృకములు.

ఏ.

సం. ఓయవతి, ఓయవతి

బ.

ఓయవతులార
ఓయవతులారా
ఓయవతులు.

ఇట్లు గౌరి, వాణి, కర్త్రి, నుణవతి, పద్మముఖి, భాగ్యశాలిని మొ.

ను త ను శ బ్దము.

ఏ.

ప్ర. సుతనువు (సుంచిదేహము గలస్త్రీ)
ద్వి. సుతనువుక్
త్వ. సుతనువుచేతక్ మొ.

బ.

సుతనువులు
సుతనువులక్
సుతనువులచేతక్ మొ.

శేషంబు మనుజుబ్బంబునకువలె.

ఇట్లు విధువు, సుభ్రువు మొ.

అమహాదర్శకములు.

జ్ఞానశబ్దము.

ఏ.

ప్ర. జ్ఞానము (తెలివి)
జ్ఞానము
జ్ఞానంబు
ద్వి. జ్ఞానముక్
జ్ఞానముక్
జ్ఞానంబుక్

బ.

జ్ఞానములు
జ్ఞానములు
జ్ఞానంబులు
జ్ఞానములక్
జ్ఞానములక్
జ్ఞానంబులక్

(SANSKRIT NOUNS.)

అమహదర్థకములు.

ఏ.

౧. జ్ఞానముచేతకా
 జ్ఞానముచేతకా
 జ్ఞానంబుచేతకా
 జ్ఞానముచేకా
 జ్ఞానముచేకా
 జ్ఞానంబుచేకా
 జ్ఞానముతోడకా
 జ్ఞానముతోడకా
 జ్ఞానంబుతోడకా
 జ్ఞానముతోకా
 జ్ఞానముతోకా
 జ్ఞానంబుతోకా
 జ్ఞానముకొఱకుకా
 జ్ఞానముకొఱకుకా
 జ్ఞానంబుకొఱకుకా
 జ్ఞానముకయి
 జ్ఞానముకయి
 జ్ఞానంబుకయి
 జ్ఞానముపలనకా
 జ్ఞానముపలనకా
 జ్ఞానంబుపలనకా
 జ్ఞానముకంటెకా

బ.

- జ్ఞానములచేతకా
 జ్ఞానములచేతకా
 జ్ఞానంబులచేతకా
 జ్ఞానములచేకా
 జ్ఞానములచేకా
 జ్ఞానంబులచేకా
 జ్ఞానములతోడకా
 జ్ఞానములతోడకా
 జ్ఞానంబులతోడకా
 జ్ఞానములతోకా
 జ్ఞానములతోకా
 జ్ఞానంబులతోకా
 జ్ఞానములకొఱకుకా
 జ్ఞానములకొఱకుకా
 జ్ఞానంబులకొఱకుకా
 జ్ఞానములకయి
 జ్ఞానములకయి
 జ్ఞానంబులకయి
 జ్ఞానములపలనకా
 జ్ఞానములపలనకా
 జ్ఞానంబులపలనకా
 జ్ఞానములకంటెకా

(SANSKRIT NOUNS.)

అమహాదర్శకములు.

ఏ.

బ.

జ్ఞానముకంటెక్
జ్ఞానంబుకంటెక్
జ్ఞానమునకుక్
జ్ఞానమునకుక్
జ్ఞానంబునకుక్
జ్ఞానముయొక్క
జ్ఞానముయొక్క
జ్ఞానంబుయొక్క

జ్ఞానములకంటెక్
జ్ఞానంబులకంటెక్
జ్ఞానములకుక్
జ్ఞానములకుక్
జ్ఞానంబులకుక్
జ్ఞానములయొక్క
జ్ఞానములయొక్క
జ్ఞానంబులయొక్క
జ్ఞానములోపలక్
జ్ఞానములలోపలక్
జ్ఞానంబులలోపలక్

జ్ఞానమునందుక్
జ్ఞానమందుక్
జ్ఞానమునందుక్
జ్ఞానమందుక్
జ్ఞానంబునందుక్
జ్ఞానంబునందుక్
జ్ఞానమునక్
జ్ఞానమునక్
జ్ఞానంబునక్

జ్ఞానములిందుక్
జ్ఞానములిందుక్
జ్ఞానములియందుక్
జ్ఞానములిందుక్
జ్ఞానంబులియందుక్
జ్ఞానంబులిందుక్

నం. ఓజ్ఞానమ
ఓజ్ఞానమా

ఓజ్ఞానములార
ఓజ్ఞానములారా

(SANSKRIT NOUNS.)

అమహాదర్శకములు.

ఏ.

ఓజ్ఞానము
ఓజ్ఞానమా
ఓజ్ఞానంబు
ఓజ్ఞానంబు

బ.

ఓజ్ఞానములార
ఓజ్ఞానములారా
ఓజ్ఞానంబులార
ఓజ్ఞానంబులారా
ఓజ్ఞానములు
ఓజ్ఞానములు
ఓజ్ఞానంబులు.

ఇట్లు ధనము, ఐనము, పర్వతము, పృథ్వీము మొ.

గి రి శ బ్ద ము.

ఏ.

ప్ర. గిరి
ద్వి. గిరికా
తృ. గిరిచేతకా మొ.

(కొండ)

బ.

గిరులు
గిరులకా
గిరులచేతకా మొ.

శేషంబు హరిశబ్దంబునకువలె.

ఇట్లు వారి, శుచి మొ.

త రు శ బ్ద ము.

ఏ.

ప్ర. తరువు (చెట్టు)
ద్వి. తరువుకా, తరుకా
తృ. తరువుచేతకా, తరుచేతకా
తరువుచేకా, తరుచేకా

బ.

తరువులు, తరులు
తరువులకా, తరులకా
తరువులచేతకా, తరులచేతకా
తరువులచేకా, తరులచేకా

(SANSKRIT NOUNS.)

అనుహదర్శకములు.

ఏ.

బ.

తరువుతోడక, తరుతోడక

తరువులతోడక, తరులతోడక

తరువుతోక, తరుతోక

తరువులతోక, తరులతోక

చ. తరువుకొఱకుక

తరువులకొఱకుక

తరుకొఱకుక

తరులకొఱకుక

తరువుకయి, తరుకయి

తరువులకయి, తరులకయి

పం. తరువువలనక, తరువలనక

తరువులవలనక, తరులవలనక

తరువుకంటెక

తరువులకంటెక

తరుకంటెక

తరులకంటెక

ష. తరువునకుక, తరునకుక

తరువులకుక, తరులకుక

తరువుయొక్క, తరుయొక్క

తరువులయొక్క, తరులయొక్క

తరువులోపలక, తరులలోపలక

స. తరువునందుక, తరువందుక

తరువులందుక, తరులందుక

తరునందుక

తరులయందుక, తరులందుక

సం. ఓతరువ, ఓతరువా

ఓతరువులార, ఓతరువులారా

ఓతరులార, ఓతరులారా

ఓతరువులు, ఓతరులు.

ఇటు చరువు మొ.

గో శ బ్ద ము.

ఏ.

బ.

ప్ర. గోవు (ఎఱ్ఱ)

గోవులు

ద్వి. గోవుక

గోవులక

తృ. గోవుచేతక మొ.

గోవులచేతక మొ.

శేషంబు మనుశబ్దంబునకు వలె.

(SANSKRIT NOUNS.)

అనుహత్యర్థకములు.

వి ద్యా శ బ్ద ము.

ఏ.

బ.

ప్ర. విద్య (చదువు)

విద్యలు

ద్వి. విద్యౌ

విద్యలః

త్వ. విద్యచేతః, విద్యచేత్ ము. విద్యలచేతః, విద్యలచేత్ ము.

శేషంబు రమాశబ్దమునకు వలె.

ఇట్లు ఉమ, లత, నాని, భువత ము.

మ తి శ బ్ద ము.

ఏ.

బ.

ప్ర. మతి (బుద్ధి)

మతులు

ద్వి. మతిః

మతులః

త్వ. మతిచేతః, మతిచేత్ ము. మతులచేతః, మతులచేత్ ము.

శేషంబు యువతిశబ్దంబునకు వలె.

ఇట్లు గతి, హతి, నది, హృది, దివి, భువి ము.

ధే ను శ బ్ద ము.

ఏ.

బ.

ప్ర. ధేనువు (ఆవు)

ధేనువులు, ధేనులు

ద్వి. ధేనువుః, ధేనుః

ధేనువులః, ధేనులః.

శేషంబు తరుశబ్దమునకు వలె.

ఇట్లు తనువు ము.

(SANSKRIT NOUNS.)

మహదర్థకములు.

మ రు తో శ బ్ద ము.

ఏ.	బ.
ప్ర. మరుత్తు	మరుత్తులు
ద్వి. మరుత్తుక్	మరుత్తులక్
తృ. మరుత్తుచేతక్, మరుత్తుచేక్	మరుత్తులచేతక్, మరుత్తులచేక్
మరుత్తుతోడక్	మరుత్తులతోడక్
మరుత్తుతోక్	మరుత్తులతోక్
చ. మరుత్తుకోఱుక్	మరుత్తులకోఱుక్
మరుత్తుకయి	మరుత్తులకయి
పం. మరుత్తువలనక్	మరుత్తులవలనక్
మరుత్తుకంఠేక్	మరుత్తులకంఠేక్
ప. మరుత్తునకుక్	మరుత్తులనకుక్
మరుత్తుయొక్క	మరుత్తులయొక్క
స. మరుత్తునందుక్	మరుత్తులలోపలక్
	మరుత్తులమందుక్
	మరుత్తులందుక్
సం. ఓ మరుత్త, ఓమరుత్త	ఓమరుత్తులార, ఓమరుత్తులారా
	ఓమరుత్తులు.

ఇట్లు ఇంద్రజిత్తు మొ.

బ్రహ్మ శ బ్ద ము.

ఏ.	బ.
ప్ర. బ్రహ్మ	బ్రహ్మలు
ద్వి. బ్రహ్మక్	బ్రహ్మలక్

(SANSKRIT NOUNS.)

మహదర్థకములు.

ఏ.

బ.

శృ. బ్రహ్మచేతక, బ్రహ్మచేక మొ. బ్రహ్మలచేతక, బ్రహ్మలచేక మొ.
శేషంబు పితృశబ్దమునకు వలె.

ఇట్లు ఆశ్వత్థామ, శృష్ణవర్త, యజ్ఞ, యావ మొ.

ఆత్మక శబ్దము.

ఏ.

బ.

ప్ర. ఆత్మ (జీవుడు)

ఆత్మము, ఆత్మము

ఆత్మంబు

ఆత్మండు

ద్వి. ఆత్మక

ఆత్మముక, ఆత్మముక

ఆత్మంబుక

ఆత్మనిక, ఆత్మక

శృ. ఆత్మచేతక

ఆత్మముచేతక

ఆత్మనిచేతక మొ.

శేషం బూహ్యంబు.

గుణిక శబ్దము.

ఏ.

బ.

ప్ర. గుణి (గుణవంతుడు)

ద్వి. గుణినిక, గుణిక

గుణులు

గుణులక

(SANSKRIT NOUNS.)

మహదర్థకములు.

ఏ.

తృ. గుణిచేతక్ మొ.

బ.

గుణులచేతక్ మొ.

శేషం బూహ్యంబు.

ఇట్లు ధని, తేజస్వి, యశస్వి మొ.

ఋ త్వి క్ శ బ్ద ము.

ఏ.

ప్ర. ఋత్విజాడు (ఋజ్జము చేయించువాడు)

బ.

ఋత్విజాలు

ఋత్విక్కు

ఋత్విక్కుల

ద్వి. ఋత్విజానిక్, ఋత్విజాక్

ఋత్విజాలక్

ఋత్విక్కుక్

ఋత్విక్కులక్

తృ. ఋత్విజానిచేతక్, ఋత్విజాచేతక్

ఋత్విజాలచేతక్

ఋత్విక్కుచేతక్ మొ.

ఋత్విక్కులచేతక్ మొ.

శేషం బూహ్యంబు.

ఇట్లు వణిజాడు మొ.

గుణ వ త్ శ బ్ద ము.

ఏ.

ప్ర. గుణవంతుడు

బ.

గుణవంతులు

ద్వి. గుణవంతునిక్, గుణవంతుక్

గుణవంతులక్

తృ. గుణవంతునిచేతక్ మొ.

గుణవంతులచేతక్ మొ.

శేషంబు రామశబ్దంబునకు వలె.

ఇట్లు ధనవంతుడు, బుద్ధివంతుడు మొ.

(SANSKRIT NOUNS)

మహాదర్శకములు.

వి ద్వ త్ శ బ్ద ము.

ఏ.

ప.

ప్ర. విద్వాంసుడు (చదువరి)	విద్వాంసులు
ద్వి. విద్వాంసునికా, విద్వాంసుకా	విద్వాంసులకా
తృ. విద్వాంసునిచేతకా మొ.	విద్వాంసులచేతకా మొ.

శేషం బూహ్యంబు.

అమహాదర్శకములు.

జ గ త్ శ బ్ద ము.

ఏ.

ప.

ప్ర. జగత్తు (లోకము)	జగత్తులు
జగము, జగమ్ము	జగములు, జగమ్ములు
జగంబు	జగంబులు
ద్వి. జగత్తుకా	జగత్తులకా
జగముకా, జగమ్ముకా	జగములకా, జగమ్ములకా
జగంబుకా	జగంబులకా
తృ. జగత్తుచేతకా	జగత్తులచేతకా
జగముచేతకా మొ.	జగములచేతకా మొ.
స. జగత్తునందుకా	జగత్తులయందుకా
జగమునందుకా, జగమునకా మొ.	జగములయందుకా మొ.

శేషం బూహ్యంబు.

(SANSKRIT NOUNS.)

అమహదర్థకములు.

నా మ త శ బ్ద ము.

ఏ.

బి.

ప్ర. నామము, నామము (పేరు)
నామంబు

నామములు, నామములు
నామంబులు

ద్వి. నామముక్, నామముక్
నామంబుక్

నామములక్, నామములక్
నామంబులక్

తృ. నామముచేతక్ మొ.

నామములచేతక్ మొ.

దీనికి జ్ఞానశబ్దమునకువలె రూపంబులు.

ఇట్లు కర్తము, చర్తము, మర్తము, ఎర్తము మొ.

క రి త శ బ్ద ము.

ఏ.

బి.

ప్ర. కరి (వనఁగు)

కరులు

ద్వి. కరిక్

కరులక్

తృ. కరిచేతక్, కరిచేతక్ మొ.

కరులచేతక్, కరులచేతక్ మొ.

శేపంబు గిరిశబ్దమునకువలె.

ఇట్లు కేసరి మొ.

వ య న్ శ బ్ద ము.

ఏ.

బి.

ప్ర. వయస్సు, వయసు (ప్రాయము)

వయస్సులు, వయసులు

ద్వి. వయస్సు, వయసుక్

వయస్సులక్, వయసులక్

తృ. వయస్సుచేతక్

వయస్సులచేతక్

వయసుచేతక్ మొ.

వయసులచేతక్ మొ.

శేషంబు బాహ్యంబు.

(SANSKRIT NOUNS.)

అమహాదర్శకములు.

ఆ యు న్ శ బ్ద ము.

ఏ.

ప్ర. ఆయుస్సు
ఆయువుద్వి. ఆయుస్సుఁ
ఆయువుఁతృ. ఆయుస్సుచేతఁ
ఆయువుచేతఁ మొ.

(జీవితకాలము)

బ.

ఆయుస్సులు
ఆయువులుఆయుస్సులఁ
ఆయువులఁఆయుస్సులచేతఁ
ఆయువుల చేతఁ మొ.

శేషం బూహ్యంబు.

ఇట్లు ధనస్సు మొ.

శ్వే క శ బ్ద ము.

ఏ.

ప్ర. శ్వానము, శ్వానము
శ్వానంబుద్వి. శ్వానముఁ, శ్వానముఁ
శ్వానంబుఁ

తృ. శ్వానముచేతఁ మొ.

(కుక్క)

బ.

శ్వానములు, శ్వానములు
శ్వానంబులుశ్వానములఁ, శ్వానములఁ
శ్వానంబులఁ

శ్వానములచేతఁ మొ.

శేషం బూహ్యంబు.

అమహాత్యక్తములు.

వా క్ శ బ్ద ము.

ఏ.

ప్ర. వాక్కు, వాక్

(నోరు)

బ.

వాక్కులు, వాక్కులు

(SANSKRIT NOUNS.)

అమహాత్మ్యర్థకములు.

ఏ.

బ.

ద్వి. వాక్కుక, వాక్కు

వాక్కులక, వాక్కులక

తృ. వాక్కుచేతక
వాక్కుచేతక మొ.

వాక్కులచేతక
వాక్కులచేతక మొ.

శేషం బూహ్యంబు.

ము త్ శ బ్ద ము.

ఏ.

బ.

ప్ర. ముదము, ముదమ్ము (సంతోషము)
ముదంబు

ముదములు, ముదమ్ములు
ముదంబులు

ద్వి. ముదముక, ముదమ్ముక
ముదంబుక

ముదములక, ముదమ్ములక
ముదంబులక

తృ. ముదముచేతక మొ.

ముదములచేతక మొ.

శేషం బూహ్యంబు.

ది క్ శ బ్ద ము.

ఏ.

బ.

ప్ర. దిక్కు

(దెస)

దిక్కులు

ద్వి. దిక్కుక

దిక్కులక

తృ. దిక్కుచేతక మొ.

దిక్కులచేతక మొ.

శేషం బూహ్యంబు.

ఇట్లు దృక్కు మొ.

(TELUGU NOUNS.)

మహాదర్థకములు.

అ బ్బ శ బ్ద ము.

ఏ.

బ.

ప్ర. అబ్బ

(తండ్రి)

అబ్బలు

ద్వి. అబ్బె

అబ్బలె

తృ. అబ్బచేతె మొ.

అబ్బలచేతె మొ.

కేపంబు పితృశబ్దంబునకు వరె.

ఇట్లు అన్న, అయ్య, దొర, దొంగ, బాప, మామ మొ.

మ గ శ బ్ద ము.

ఏ.

బ.

ప్ర. మగడు

(పెనిమిటి)

మగలు

ద్వి. మగని

మగలె

తృ. మగనిచేతె, మగనిచేతె

మగలచేతె, మగలచేతె

మగనితోడె, మగనితోడె

మగలతోడె, మగలతోడె

చ. మగనికొఱకు

మగలకొఱకు, మగలకయి

పం. మగనిపలనె, మగనికంటె

మగలపలనె, మగలకంటె

ష. మగనికి, మగనియొక్క

మగలకు, మగలయొక్క

మగలలోపల

స. మగనియందు

మగలయందు, మగలందు

సం. ఓ మగడ, ఓ మగడా

ఓ మగలార, ఓ మగలారా

ఓ మగలు.

ఇట్లు మనుమడు, బాపడు, రాయడు మొ.

(TELUGU NOUNS)

మహదర్శకములు.

తండ్రి శబ్దము.

ఏ.	బ.
ప్ర. తండ్రి (కన్నవాడు)	తండ్రులు
ద్వి. తండ్రినిక, తండ్రిక	తండ్రులక
తృ. తండ్రిచేతక మొ.	తండ్రులచేతక మొ.

శేషంబు హరిశబ్దంబునకు వలె.

ఇట్లు పెనిమిటి, మఱది, చదువరి, ముక్కిడి, కడగండ్లమారి మొ.

కొడుకు శబ్దము.

ఏ.	బ.
ప్ర. కొడుకు (పుత్రుడు)	కొడుకులు
ద్వి. కొడుకుక	కొడుకులక
తృ. కొడుకుచేతక	కొడుకులచేతక
కొడుకుచేక	కొడుకులచేక
కొడుకుతోడక	కొడుకులతోడక
కొడుకుతోక	కొడుకులతోక
వ. కొడుకునకుక	కొడుకులకుక
కొడుకుయొక్క	కొడుకులయొక్క
	కొడుకులలోపలక
స. కొడుకునందుక	కొడుకులయందుక, కొడుకులందుక
సం. ఓకొడుక, ఓకొడుకా	ఓకొడుకులార, ఓకొడుకులారా
	ఓకొడుకులు.

శేషం బూహ్యంబు.

ఇట్లు రాజా, బోదు, పెదోడు, రాతు, తిండిపోతు, రావు మొ.

(TELUGU NOUNS.)

నుహవర్ధకములు.

త మ్మ డు శ బ ము.

ఏ.

బి.

ప్ర. తమ్మడు	(విసుక బుట్టినవాడు)	తమ్ములు
ద్వి. తమ్మనికొ, తమ్మకొ		తమ్మలకొ
తృ. తమ్మనిచేతకొ, తమ్మచేతకొ మొ.		తమ్మలచేతకొ మొ.
సం. ఓతమ్మడ, ఓతమ్మడా		ఓతమ్మలార, ఓతమ్మలారా ఓతమ్ములు.

శేషంబు రామశబ్దంబునకు వలె.

ఇట్లు చందురుడు, జమ్మడు, మరుడు మొ.

అ ల్లు డు శ బ్ద ము.

ఏ.

బి.

ప్ర. అల్లుడు	(కూతు మగడు)	అల్లురు
ద్వి. అల్లునికొ, అల్లుకొ		అల్లురకొ
తృ. అల్లునిచేతకొ, అల్లుచేతకొ మొ.		అల్లురచేతకొ మొ.
సం. ఓఅల్లుడ, ఓఅల్లుడా		ఓఅల్లురార, ఓఅల్లురారా ఓఅల్లురు.

శేషంబు బాలశబ్దంబునకు వలె.

ఇట్లు నెయ్యడు, పగతుడు, మార్తుడు మొ.

అ గ సా లె శ బ్ద ము.

ఏ.

బి.

ప్ర. అగసాలె	(బంగారుపనివాడు)	అగసాలెలు
ద్వి. అగసాలెకొ		అగసాలెలకొ
తృ. అగసాలెచేతకొ మొ.		అగసాలెలచేతకొ మొ.

(TELUGU NOUNS.)

మహదర్థకములు.

ఏ.

బ.

సం. ఓ అగసాలె

ఓ అగసాలెలార

ఓ అగసాలే

ఓ అగసాలెలారా

ఓ అగసాలెలు.

శేవం బూహ్యంబు.

ఇట్లు చేత మొ.

మహత్వర్థకములు.

అ మ్మ శ బ్ద ము.

ఏ.

బ.

ప్ర. ఆమ్మ

(తల్లి)

ఆమ్మలు

ద్వి. ఆమ్మ

ఆమ్మలక

తృ. ఆమ్మచేతక మొ.

ఆమ్మలచేతక మొ.

దీనికి రమాశబ్దంబునకువలె రూపంబులు.

ఇట్లు ఆత్త, అవ్వ, చామ, లేమ, నలఁతుక, పాలఁతుక, చాకిత, బోయత మొ.

త ల్లి శ బ్ద ము.

ఏ.

బ.

ప్ర. తల్లి

(కన్నది)

తల్లులు

ద్వి. తల్లి

తల్లులక

తృ. తల్లిచేతక మొ.

తల్లులచేతక మొ.

దీనికి యువతిశబ్దంబునకు వలె రూపంబులు.

ఇట్లు ఇంటి, చెలి, అచ్చి, సిరి, తొమ్మిలి, వెలది, కులుకులాడి మొ.

(TELUGU NOUNS)

మహత్వర్థకములు.

అ న్న శ బ్దము.

ఏ.	బ.
ప్ర. అన్న (ప్రీ)	అన్నలు
ద్వి. అన్నమ్	అన్నలమ్
తృ. అన్నచేతక, అన్నచేక అన్నతోడక, అన్నతోక	అన్నలచేతక, అన్నలచేక అన్నలతోడక, అన్నలతోక
ప. అన్ననకుక, అన్నయొక్క	అన్నలకుక, అన్నలయొక్క అన్నలలోపలక
స. అన్ననందుక	అన్నలయందుక, అన్నలందుక
సం. ఓఅన్న, ఓఅన్ను	ఓ అన్నలార, ఓ అన్నలారా ఓ అన్నలు.

శేషం బూహ్యంబు.

కూఁ తు శ బ్దము.

ఏ.	బ.
ప్ర. కూఁతురు (పుత్రిక)	కూఁతులు
ద్వి. కూఁతుమ్	కూఁతులమ్
తృ. కూఁతుచేతక కూఁతుచేక కూఁతుతోడక కూఁతుతోక	కూఁతులచేతక కూఁతులచేక కూఁతులతోడక కూఁతులతోక
ప. కూఁతునకుక	కూఁతులకుక
కూఁతుయొక్క	కూఁతులయొక్క కూఁతులలోపలక

(TELUGU NOUNS.)

మహత్వర్థకములు.

ఏ.

బ.

స. కూతునందుకొ

కూతులందుకొ

కూతులందుకొ

సం. ఓకూతుర, ఓకూతురా

ఓకూతులార, ఓకూతులారా

ఓకూతులు.

శేషం బూహ్యంబు.

క న్నె శ బ్ద ము.

ఏ.

బ.

ప్ర. కన్నె, కన్నియ (కన్యక)

కన్నెలు, కన్నియలు

ద్వి. కన్నెకొ, కన్నియకొ

కన్నెలకొ, కన్నియలకొ

ష. కన్నెకుకొ, కన్నియకుకొ

కన్నెలకుకొ, కన్నియలకుకొ

కన్నెయొక్క

కన్నెలయొక్క

కన్నియయొక్క

కన్నియలయొక్క

కన్నెలలోపలకొ

కన్నియలలోపలకొ

సం. ఓకన్నె, ఓకన్నే

ఓకన్నెలార, ఓకన్నెలారా

ఓకన్నియ, ఓకన్నియా

ఓకన్నియలార, ఓకన్నియలారా

ఓకన్నెలు, ఓకన్నియలు.

శేషం బూహ్యంబు.

ఇట్లు వదినె మొ.

(TELUGU NOUNS.)

అనుహదర్శకములు.

మొక్క శబ్దము.

ఏ.

బ.

ప్ర. మొక్క	(మొలక)	మొక్కలు
ద్వి. మొక్కక		మొక్కలక
త్వ. మొక్కచేతక మొ.		మొక్కలచేతక మొ.

శేషంబు రమాశబ్దంబునకునలె.

ఇట్లు కొమ్మ, నిమ్మ, కలక, పలక, తెల్లన, నల్లన మొ.

గది శబ్దము.

ఏ.

బ.

ప్ర. గది	(అఱ)	గదులు
ద్వి. గదిక		గదులక
త్వ. గదిచేతక మొ.		గదులచేతక మొ.

శేషంబు గిరిశబ్దంబునకునలె.

ఇట్లు జిగి, బిగి, పది, వది, నెమ్మది, తొమ్మిది మొ.

పలుకు శబ్దము.

ఏ.

బ.

ప్ర. పలుకు	(మాట)	పలుకులు
ద్వి. పలుకుక		పలుకులక
సం. ఓపలుక, ఓపలుకా		ఓపలుకులార, ఓపలుకులారా ఓపలుకులు.

శేషం బూహ్యంబు.

ఇట్లు తగుకు, బెగుకు, మఱుగు, మెఱుగు, అరుదు, బిరుదు, తెఱుపు, నలుపు మొ.

(TELUGU NOUNS.)

అనుహదర్శకములు.

తి న్నె శ బ్ద ము.

ఏ.

బ.

ప్ర. తిన్నె, తిన్నియ	(అరఁగు)	తిన్నెల, తిన్నియలు
ద్వి. తిన్నెక, తిన్నియక		తిన్నెలక, తిన్నియలక
తృ. తిన్నెచేతక		తిన్నెలచేతక
తిన్నియచేతక మొ.		తిన్నియలచేతక మొ.

శేషంబు కన్నెకబ్బంబునకు వలె.

ఇట్లు గుఱె, గిన్నె, వన్నె మొ.

క శ్ల ము శ బ్ద ము.

ఏ.

బ.

ప్ర. కశ్లము	(ధాన్యము నుఱుచుచోటు)	కశ్లములు
కశ్లము		కశ్లములు
కశ్లంబు		కశ్లంబులు
ద్వి. కశ్లముక		కశ్లములక
కశ్లముక		కశ్లములక
కశ్లంబుక		కశ్లంబులక
తృ. కశ్లముచేతక మొ.		కశ్లములచేతక మొ.

శేషంబు జ్ఞానకబ్బంబునకు వలె.

ఇట్లు అందము, చందము, గొల్లము, పల్లము మొ.

అనుహత్సర్శకములు.

మేఁ క శ బ్ద ము.

ఏ.

బ.

ప్ర. మేఁక	(ఛాగి)	మేఁకలు
-----------	--------	--------

(TELUGU NOUNS.)

అమహత్వర్థకములు.

ఏ.

ప్ర. మేఱ

ద్వి. మేఱ

తృ. మేఱచేత

ఇటు నేల

బ.

మేఱ

మేఱచేత

శేషం బూహ్యంబు.

లే డి శ బ్ద ము.

ఏ.

ప్ర. లేడి (అడుజంక)

ద్వి. లేడి

తృ. లేడిచేత

బ.

లేడులు, లేళ్లు

లేడుల, లేళ్ల

లేడులచేత, లేళ్లచేత

శేషం బూహ్యంబు.

ఎ ను ము శ బ్ద ము.

ఏ.

ప్ర. ఎనుము (బట్టె)

ద్వి. ఎనుము

తృ. ఎనుముచేత

బ.

ఎనుములు

ఎనుముల

ఎనుములచేత

శేషం బూహ్యంబు.

గే దె శ బ్ద ము.

ఏ.

ప్ర. గేదె (బట్టె)

ద్వి. గేదె

తృ. గేదెచేత

బ.

గేదెలు.

గేదెల

గేదెలచేత

శేషం బూహ్యంబు.

ఇటు బట్టె

(TELGU NOUNS.)

జౌపవిభక్తికాంతములు.

తెనుగునామములు కొన్నిటిమీఁద విభక్తులు పరమగునపుడు ఇ, టి, తి అనువర్తములు ద్వితీయా ద్యైకవచనములందు వచ్చును. అవి జౌపవిభక్తి కము అనఁబడును. అట్టి జౌపవిభక్తికములు అంతమునందుఁ గల నామములు జౌపవిభక్తికాంతములు. అవి అవర్తముల క్రమముగా నీ క్రిందఁ గొన్ని వ్రాయఁబడుచున్నవి.

మహాత్యర్థకము.

ఆ లు శ బ్దము.

ఏ.

బి.

ప్ర. అలు	(భార్య)	అండు
ద్వి. అలిక		అండ్రక
తృ. అలిచేతక, అలిచేక		అండ్రచేతక, అండ్రచేక
అలితోడక, అలితోక		అండ్రతోడక, అండ్రతోక
చ. అలికొఱకుక, అలికయి		అండ్రకొఱకుక, అండ్రకయి
పం. అలిపలనక, అలికంఁజెక		అండ్రపలనక, అండ్రకంఁజెక
ష. అలికిక, అలియొక్క		అండ్రకుక, అండ్రయొక్క
		అండ్రలోపలక
స. అలియందుక		అండ్రయందుక, అండ్రందుక
సం. ఓఅల, ఓఅలా		ఓఅండాఱ, ఓఅండాఱా
		ఓఅండు.

ఇటు ఏరాలు, కొమరాలు, జవరాలు, ముద్దరాలు మొ.

(TELUGU NOUNS.)

బౌద్ధవిభక్తికాంతములు.

అమహదర్థకములు.

ప్ర డు శ బ్ద ము.

ఎ.

బి.

ప్ర. ప్రాడు (దారము)

ద్వి. ప్రాటిక

శ్చ. ప్రాటక

ప్రాటిచేతక

ప్రాటిచేక

ప్రాటితోడక

ప్రాటితోక

చ. ప్రాటికొఱకుక

ప్రాటికయి

పం. ప్రాటివలనక

ప్రాటికంటెక

ప్రాటికిక

ప్రాడులు, ప్రాశులు, ప్రాష్టు

ప్రాడులక, ప్రాశులక, ప్రాష్టక

ప్రాడులచేతక

ప్రాశులచేతక, ప్రాష్టచేతక

ప్రాడులచేక

ప్రాశులచేక, ప్రాష్టచేక

ప్రాడులతోడక

ప్రాశులతోడక, ప్రాష్టతోడక

ప్రాడులతోక

ప్రాశులతోక, ప్రాష్టతోక

ప్రాడులకొఱకుక

ప్రాశులకొఱకుక, ప్రాష్టకొఱకుక

ప్రాడులకయి

ప్రాశులకయి, ప్రాష్టకయి

ప్రాడులవలనక

ప్రాశులవలనక, ప్రాష్టవలనక

ప్రాడులకంటెక

ప్రాశులకంటెక, ప్రాష్టకంటెక

ప్రాడులకుక, ప్రాశులకుక, ప్రాష్టకుక

(TELUGU NOUNS.)

బౌద్ధవిభక్తికాంతములు.

అమహదర్శకములు.

ఏ.

బి.

త్రాటియొక్క

త్రాడులయొక్క

త్రాశులయొక్క, త్రాళ్లయొక్క

త్రాడులలోపలకా

త్రాశులలోపలకా, త్రాళ్లలోపలకా

స. త్రాటకా

త్రాటియందుకా

త్రాడులయందుకా, త్రాడులందుకా

త్రాశులయందుకా, త్రాశులందుకా

త్రాళ్లయందుకా, త్రాళ్లందుకా

సం. ఓత్రాడ

ఓత్రాడా

ఓత్రాడులార, ఓత్రాడులారా

ఓత్రాశులార, ఓత్రాశులారా

ఓత్రాళ్లార, ఓత్రాళ్లారా

ఓత్రాడులు, ఓత్రాశులు, ఓత్రాళ్లు.

ఇట్లు కాదు, వీడు మొ.

క న్ను శ బ్దము.

ఏ.

బి.

ప్ర. కన్న (నేత్రము)

కన్నులు

ద్వి. కంటికా

కన్నులకా

త్వ. కంటకా

కంటిచేతకా, కంటిచేకా

కన్నులచేతకా, కన్నులచేకా

కంటితోడకా, కంటితోకా

కన్నులతోడకా, కన్నులతోకా

(TELUGU NOUNS.)

జౌపవిభక్తికాంతములు.

అనుమాదరకములు.

ఏ.

బ.

చ. కంటికోటకుకా, కంటికయి
 పం. కంటివలనకా, కంటికంటెకా
 ప. కంటికికా, కంటియొక్క

స. కంటక, కంటియందుకా
 సం. ఓకన్న, ఓకన్నా

కన్నులకోటకుకా, కన్నులకయి
 కన్నులపలనకా, కన్నులకంటెకా
 కన్నులకుకా, కన్నులయొక్క
 కన్నులలోపలకా

కన్నులందుకా, కన్నులందుకా
 ఓకన్నులార, ఓకన్నులారా
 ఓకన్నులు.

ఇట్లు మన్ను, మిన్ను మొ.

పల్లుల బ్రము.

ఏ.

బ.

ప్ర. పల్లు (దంతము)
 ద్వి. పంటికా
 తృ. పంటకా
 పంటిచేతకా

పంటిచేకా

పంటితోడకా

పల్లులు, పండులు, పండ్లు
 పల్లులకా, పండులకా, పండ్లకా

పల్లులచేతకా
 పండులచేతకా, పండ్లచేతకా

పల్లులచేకా
 పండులచేకా, పండ్లచేకా

పల్లులతోడకా
 పండులతోడకా, పండ్లతోడకా

(TELGUGU NOUNS.)

బౌద్ధవిభక్తికాంతములు.

అమహద్భక్తములు.

ఏ.

బి.

పంటితోక్

పల్లవితోక్

చ. పంటికొఱకుక్

పండులతోక్, పండ్లతోక్

పల్లవకొఱకుక్

పండులకొఱకుక్, పండ్లకొఱకుక్

పంటికయి

పల్లవకయి

పండులకయి, పండ్లకయి

పం. పంటివలనక్

పల్లవవలనక్

పండులవలనక్, పండ్లవలనక్

పంటికంటెక్

పల్లవకంటెక్

పండులకంటెక్, పండ్లకంటెక్

మ. పంటికిక్

పల్లవకుక్

పండులకుక్, పండ్లకుక్

పంటియొక్క

పల్లవయొక్క

పండులయొక్క, పండ్లయొక్క

పల్లవలోపలక్

పండులలోపలక్, పండ్లలోపలక్

స. పంటక్

పంటియందుక్

పల్లవయందుక్, పల్లవందుక్

పండులయందుక్, పండులందుక్

పండ్లయందుక్, పండ్లందుక్

(TELUGU NOUNS.)

ఔపవిభక్తాంతములు.

అనువాదర్థకములు.

ఏ.

బ.

సం. ఓపల్ల, ఓపల్ల

ఓపల్లలార, ఓపల్లలారా
 ఓపండులార, ఓపండులారా
 ఓపండ్లార, ఓపండ్లారా
 ఓపల్లలు, ఓపండులు, ఓపండ్లు.

ఇటు ఇల్లు, కల్లు (త్రాయి) ముల్లు, విల్లు మొ.

చేయి శబ్దము.

ఏ.

బ.

ప్ర. చేయి (హస్తమా)

చేతులు

ద్వి. చేతిక

చేతులక

త్వ. చేతక, చేతిచేతక మొ.

చేతులచేతక మొ.

ష. చేతికిక, చేతియొక్క

చేతులపక్క, చేతులయొక్క
 చేతులలోపలక

స. చేతక, చేతియందుక

చేతులయందుక, చేతులందుక.

శేషం బూహ్యంబు.

ఇటు నూయి, నేయి, వాయి మొ.

(TELUGU PRONOUNS.)

మహాదాద్యర్థకములయిన యెల్ల నామంబులకును మాటుగా నుపయోగింపఁబడునట్టి అన్ని మొదలగు నామములు సర్వనామము అనఁబడును. వాని రూపము లీ దిగున వరుసగా వ్రాయఁబడియెడి.

సంస్కృతమునందలి సర్వనామములయందు అజంతశబ్దముల రూపములు రాక్షసబ్రహ్మణ్యులొనగువాని వంటివిగాని నిని యిక్కడ వేరుగాఁ జెలుపఁబడినయ్యెను. శ్రికాకాకలగు హలంతశబ్దములలో యిందుఁ బ్రత్యేకముగాఁ బయోగింపఁబడవు.

అశబ్దము తదర్థకము.

మహాదర్థకము.

౧.

బ.

ప్ర. వాండు	(ఆపురుషుడు)	వాడు, వారలు, వాండు
ద్వి. వానిక		వారిక, వారలక, వాండ్రక
త్రి. వానిచేతక		వారిచేతక, వారలచేతక
		వాండ్రచేతక
వానిచేక		వారిచేక, వారలచేక
		వాండ్రచేక
వానితోడక		వారితోడక, వారలతోడక
		వాండ్రతోడక
వానితోక		వారితోక, వారలతోక
		వాండ్రతోక
చ. వానికొఱకుక		వారికొఱకుక, వారలకొఱకుక
		వాండ్రకొఱకుక

(TELUGU PRONOUNS.)

మహాదర్శకము.

ఏ.

బి.

వానికయి

వారికయి, వారలకయి

పం. వానిపలనక

వాండ్రకయి

వారిపలనక, వారలపలనక

వానికంటె

వాండ్రపలనక

వారికంటె, వారలకంటె

ష. వానికిక

వాండ్రకంటె

వానికిక, వారలకుక

వానియొక్క

వాండ్రకుక

వారియొక్క, వారలయొక్క

వాండ్రయొక్క

వారిలోపలక, వారలలోపలక

స. వానియందుక

వాండ్రలోపలక

వారియందుక

వారలయందుక, వారలందుక

వాండ్రయందుక, వాండ్రందుక

ఇందు తదాది సర్వనామములకు సంబోధనము లేదు.

మహాత్మ్యర్థకము.

ఏ.

బి.

ప్ర. అది, అద్ది
అయది, అయ్యది

(అత్తీ)

వారు, వారలు, వాండ్రు

ద్వి. దానిక, అదానిక, అద్దానిక

వారిక, వారలక, వాండ్రక

(TELUGU PRONOUNS.)

మహాత్వర్థకము.

ఏ.

బ.

తృ. దానిచేతక మొ.

వారిచేతక మొ.

స. దానియందుక మొ.

వారియందుక మొ.

శేషం బూహ్యంబు.

అనుమాదమహత్వర్థకము.

ఏ.

బ.

ప్ర. ఆది, అద్ది (అపశ్వాదికము)

ఆవి, ఆవ్వి

అయిది, అయ్యది

అయివి, అయ్యవి

ద్వి. దానిక, అదానికొ, అద్దానిక

వానిక

తృ. దానక

వానక

దానిచేతక, అదానిచేతక, అద్దానిచేతక

వానిచేతక

దానిచేక, అదానిచేక, అద్దానిచేక

వానిచేక

దానితోడక

అదానితోడక, అద్దానితోడక

వానితోడక

దానితోక, అదానితోక, అద్దానితోక

వానితోక

చ. దానికొఱకుక

వానికొఱకుక

అదానికొఱకుక, అద్దానికొఱకుక

దానికయి, అదానికయి, అద్దానికయి

వానికయి

షం. దానిపలనక

అదానిపలనక, అద్దానిపలనక

వానిపలనక

దానికంటెక

వానికంటెక

అదానికంటెక, అద్దానికంటెక

(TELUGU PRONOUNS.)

అమహదమహత్వస్థకము.

ఏ.	బ.
మ. దానికిక, అదానికిక, అద్దానికిక జానియొక్క ఆదానియొక్క, అద్దానియొక్క	వానికిక వానియొక్క వానిలోపలక
స. దానక, అదానక, అద్దానక దానియందుక ఆదానియందుక, అద్దానియందుక	వానక వానియందుక

ఈశబ్దము ఇదమర్థకము.

మహదర్థకము.

ఏ.	బ.
ప్ర. వీడు (ఈపురుషుడు)	వీరు, వీరలు, వీండు
ద్వి. వీనిక	వీరిక, వీరలక, వీండ్రక
తృ. వీనిచేతక మొ.	వీరిచేతక మొ.

శేషం బాశబ్దంబునకు వలె.

మహత్వస్థకము.

ఏ.	బ.
ప్ర. ఇది, ఇద్ది (ఈస్త్రీ)	వీరు, వీరలు, వీండు
ఈయది, ఇయ్యది	
ద్వి. దీనిక, ఈదానిక, ఇద్దానిక	వీరిక, వీరలక, వీండ్రక
తృ. దీనిచేతక	వీరిచేతక, వీరలచేతక
ఈదానిచేతక, ఇద్దానిచేతక మొ.	వీండ్రచేతక మొ.

శేషం బాశబ్దంబునకు వలె.

(TELUGU PRONOUNS.)

అమహదమహాత్మ్యకము.

ఏ.	బ.
ప్ర. ఇది, ఇద్ది (ఈపశ్వాదికము)	ఇవి, ఇద్వి
ఈయది, ఇయ్యది	ఈయవి, ఇయ్యది
ద్వి. దీనిక, ఈదానిక, ఇద్దానిక	వీనిక
త్వ. దీనిక	వీనిక
దీనిచేతక	వీనిచేతక
ఈదానిచేతక, ఇద్దానిచేతక ము.	వీనిచేతక ము.

శేషం బూహ్యంబు.

ఏకబ్రహ్మ యత్క్రిమార్థకము.

మహదర్థకము.

ఏ.	బ.
ప్ర. ఏడు	వీరు
ఏవారు	వీరారు, వీవారలు, వీవాండు
ఎవ్వారు	ఎవ్వారు, ఎవ్వారలు, ఎవ్వాండు
ఎవ్వడు	ఎవ్వరు, ఎవ్వండు
ఎవడు	ఎవరు, ఎవండు
ద్వి. ఏనిక	వీరిక
ఏవారిక	వీవారిక, వీవారలక, వీవాండ్రక
ఎవ్వారిక	ఎవ్వారిక, ఎవ్వారలక, ఎవ్వాండ్రక
ఎవ్వనిక	ఎవ్వరిక, ఎవ్వండ్రక
ఎవనిక	ఎవరిక, ఎవండ్రక

(TELUGU PRONOUNS.)

మహదర్థకము.

ఏ.	బ.
౧. ఏనిచేతక	ఏరిచేతక
ఏవానిచేతక	ఏవారిచేతక
ఎవ్వనిచేతక	ఎవ్వరిచేతక
ఎవ్వనిచేతక	ఎవ్వరిచేతక
ఎవనిచేతక మొ.	ఎవరిచేతక మొ.
చ. ఏనికొఱకుక	ఏరికొఱకుక
ఏవానికొఱకుక	ఏవారికొఱకుక
ఎవ్వనికొఱకుక	ఎవ్వరికొఱకుక
ఎవ్వనికొఱకుక	ఎవ్వరికొఱకుక
ఎవనికొఱకుక మొ.	ఎవరికొఱకుక మొ.
తం. ఏనిపలనక	ఏరిపలనక
ఏవానిపలనక	ఏవారిపలనక
ఎవ్వనిపలనక	ఎవ్వరిపలనక
ఎవ్వనిపలనక	ఎవ్వరిపలనక
ఎవనిపలనక మొ.	ఎవరిపలనక మొ.
వ. ఏనికిక	ఏరికిక
ఏవానికిక	ఏవారికిక
ఎవ్వనికిక	ఎవ్వరికిక
ఎవ్వనికిక	ఎవ్వరికిక
ఎవనికిక మొ.	ఎవరికిక మొ.
స. ఏనియందుక	ఏరియందుక
ఏవానియందుక	ఏవారియందుక

(TELUGU PRONOUNS.)

మహాదర్శకము.

ఏ.

బ.

ఎవ్వనియందుక

ఎవ్వరియందుక

ఎవ్వనియందుక

ఎవ్వరియందుక

ఎవనియందుక మొ.

ఎవరియందుక మొ.

శేషం బూహ్యంబు.

మహాత్వర్థకము.

ఏ.

బ.

*ప్ర. ఎవతె (ఏస్త్రీ)

ఏరు, ఏవారు, ఏవారలు, ఏవాండు

ద్వి. ఎవతెక

ఏవారిక మొ.

తృ. ఎవతెచేతక, ఎవతెచేక

ఏరిచేతక, ఏరిచేక

ఎవతెతోడక, ఎవతెతోక

ఏరితోడక, ఏరితోక మొ.

చ. ఎవతెకొఱకుక, ఎవతెకయి

ఏరికొఱకుక, ఏరికయి మొ.

పం. ఎవతెవలనక

ఏరివలనక

ఎవతెకంటెక

ఏరికంటెక మొ.

వ. ఎవతెకుక, ఎవతెయొక్క

ఏరికిక, ఏరియొక్క

ఏరిలోపలక మొ.

స. ఎవతెయందుక

ఏరియందుక మొ.

శేషం బూహ్యంబు.

*దీనికి రూపాంతరంబు లనేకంబులు గలవు. వానినెల్ల బాలవ్యాకరణమువలనఁ దెలిసికొనవలయును.

(TELUGU PRONOUNS.)

అమహదమహత్వర్థము.

ఏ.

బ.

ప్ర. ఎది, ఎద్ది (ఏపశ్యాదికము)

ఎవి, ఎవ్వి

ఏయది, ఎయ్ది

ఏయవి, ఎయ్వి

ద్వి. దేనిక, ఏదానిక, ఎద్దానిక

దేనిక

తృ. దేనక

దేనక

దేనిచేతక

ఏదానిచేతక, ఎద్దానిచేతక ము.

దేనిచేతక ము.

కేపం బూహ్యంబు.

ఈ దిగువ వ్రాయబడు నీమొదలగు నాల్గుబ్రతులు మహదాద్యర్థములన్నింటియందును సమాసరూపములు గలవియగును.

నీశబ్దము యుష్కదర్థము.

ఏ.

బ.

ప్ర. నీవు, ఈవు

మీరు, ఈరు, మీరలు, ఈరలు

ద్వి. నీళ్లుక, నీనుక

మీళ్లుక, మీనుక

తృ. నీచేతక, నీచేక

మీచేతక, మీచేక

నీతోడక, నీతోక

మీతోడక, మీతోక

చ. నీకొఱకుక, నీకయి

మీకొఱకుక, మీకయి

పరి. నీవలనక, నీకంటెక

మీవలనక, మీకంటెక

మ. నీకుక, నీయొక్క

మీకుక, మీయొక్క, మీలోపలక

స. నీయందుక

మీయందుక.

(TELUGU PRONOUNS.)

అమహదమహత్వర్థకము.

నాశబ్దము అన్యదర్థకము.

౧.

ప్ర. నేను, ఏను
ద్వి. నన్నుకొ, ననుకొ
తృ. నాచేతకొ, నాచేకొ
నాతోడకొ, నాతోకొ
చ. నాకొఱకుకొ, నాకయి
పం. నావలనకొ, నాకంటెకొ
ష. నాకుకొ, నాయొక్క
స. నాయుందుకొ

౨.

మేము, ఏము
మమ్ముకొ, మముకొ
మాచేతకొ, మాచేకొ
మాతోడకొ, మాతోకొ
మాకొఱకుకొ, మాకయి
మావలనకొ, మాకంటెకొ
మాకుకొ, మాయొక్క
మాయొందుకొ.

మనశబ్దము యున్యదన్యదర్థకము.

ని త్వి బ మా ప చ నాం త ము.

ప్ర. మనము
ద్వి. మనలకొ
తృ. మనచేతకొ, మనచేకొ మొ.

తాశబ్దము ఆత్మార్థకము.

౧.

ప్ర. తాను
ద్వి. తన్నుకొ, తనుకొ
తృ. తనచేతకొ, తనచేకొ మొ.

౨.

తాము, తారు, తమరు
తమ్ముకొ, తముకొ
తమచేతకొ, తమచేకొ మొ.

శేషం బూహ్యంబు.

నామము లట్లే క్రియలును సంస్కృతసమములు అచ్చ తెనుగు లని రెండు విధములగును. ఆ క్రియలు ఆకర్త కములు సకర్త కములని ద్వివిధములు. ఆకర్త కము అనగా కర్త పదము లేనివి. కర్త పదములను గోరనివనుట. సకర్త కము అనగా కర్త పదము గలవి. కర్త పదములను గోరునవి యనుట. సకర్త క క్రియలకే కర్తార్థమును సాధారణముగా అత్త నేపదార్థమును గలవు గాని ఆకర్త క క్రియలకు లేవు. ఆకర్త క క్రియలకు ప్రేరణమునందు అవి గలవి. ఈ క్రియలు తద్దర్తము, వత్తమానము, భూతము, భవిష్యత్తు, ప్రార్థనము, వ్యతిరేకము అను నీయర్థములు గలవియ్యి వ్యవహరింపఁబడును. తద్దర్త మనగా ధాతువుయొక్క వ్యాపారము. దీనిచే తాచ్ఛిల్పాద్యర్థములును గ్రహింపఁబడుచున్నవి. తద్దర్తార్థక క్రియ ఒక్కొక్కచో వర్తమాన భూత భవిష్యద్దర్థములను సహితము జెలుపును. వర్తమాన మనగా జరుగుచుండుకాలము. భూత మనగా కడచినకాలము. భవిష్యత్తనగా కాలబోవుకాలము. ప్రార్థనము అనగా నేడుట. ఇది విధ్యర్థమునకును ఉపలక్షణము. వ్యతిరేకము అనగా విరోధము. ఈ క్రియలకు ఆశబ్దములోనగు నామములు కర్తలగు నపుడు ప్రథమ పురుషము అనియు, విశబ్దము కర్తయగునపుడు మధ్యమ పురుషము అనియు, నాశబ్దము కర్తయగునపుడు ఉత్తమ పురుషము అనియు సంజ్ఞలు గలవు. వ్యవహారదశయందు, సంస్కృత సమక్రియల కన్నింటికీ దఱచుగా స్వార్థమందును ప్రేరణమందును, తెనుగు క్రియల కన్నింటికీ దఱచుగా ప్రేరణమందును గొన్నింటికీ మాత్రము స్వార్థమందును కడపట ఇంచు అను అగమంబు వచ్చును. ఉభయవిధములయిన ఆకర్త క క్రియలకుఁ గొన్నింటికీ స్వార్థమున ఇల్లు అను నాగమంబు వచ్చును.

(SANSKRIT VERBS.)

ధాతువు (ROOT) ప్రకాశించు.

అకర్షకము, INTRANSITIVE.

కర్షకము, ACTIVE VOICE.

*సమాపకములు, FINITE VERBS.

తద్ధర్మకము, THE AORIST INDEFINITE TENSE.

ప్రథమపురుషము, THIRD PERSON.

ఏ.

బి.

ప్రకాశించును (వెలుగును) ప్రకాశింతురు, ప్రకాశింతుః
ప్రకాశింపుదురు, ప్రకాశించును.

మధ్యమపురుషము, SECOND PERSON.

ప్రకాశింతువు, ప్రకాశింతు ప్రకాశింతురు, ప్రకాశింతుః
ప్రకాశింపుదురు.

ఉత్తమపురుషము, FIRST PERSON.

ప్రకాశింతును ప్రకాశింతుడు
ప్రకాశింపుదును ప్రకాశింపుదుము.

తద్ధర్మకరూపాంతరము.

ANOTHER FORM OF AORIST INDEFINITE TENSE.

ప్ర. ప్రకాశించెడిక ప్రకాశించెదరు
ప్రకాశించెడుక ప్రకాశించెడిక
ప్రకాశించెడుక

మ. ప్రకాశించెదవు, ప్రకాశించెదు ప్రకాశించెదరు

ఉ. ప్రకాశించెదను ప్రకాశించెదము.

(SANSKRIT VERBS.)

వర్తమానార్థకము, PRESENT TENSE.

ఏ.

బి.

త. ప్రకాశించుచున్నాడు	ప్రకాశించుచున్నారు
త. ప్రకాశించుచున్నది	ప్రకాశించుచున్నవి
మ. ప్రకాశించుచున్నావు	ప్రకాశించుచున్నార
ఉ. ప్రకాశించుచున్నాను	ప్రకాశించుచున్నామా.

భూతార్థకము, PAST TENSE.

త. ప్రకాశించెను	ప్రకాశించిరి, ప్రకాశించెను
మ. ప్రకాశించితిని, ప్రకాశించితి	ప్రకాశించితిరి
ఉ. ప్రకాశించితిని	ప్రకాశించితిమి.

భవిష్యదర్థకము, FUTURE TENSE.

ప్ర. ప్రకాశింపఁగలడు	ప్రకాశింపఁగలరు
ప్ర. ప్రకాశింపఁగలదు	ప్రకాశింపఁగలవు
మ. ప్రకాశింపఁగలవు	ప్రకాశింపఁగలరు
ఉ. ప్రకాశింపఁగలను	ప్రకాశింపఁగలమా.

ప్రార్థనాద్యర్థకము, IMPERATIVE MOOD.

*మ. ప్రకాశింపుము	ప్రకాశింపుడు.
------------------	---------------

ఉభయకర్తృర్థక ప్రార్థనాద్యర్థకము.

ఉ. బి. ప్రకాశింతుము, ప్రకాశింతుదము.

*ఏనికి ప్రకాశింపును, ప్రకాశింపుమా, ప్రకాశింపుమి, ప్రకాశింపుమి, ప్రకాశింపుడు, ప్రకాశింపుదా, ప్రకాశింపుడి, ప్రకాశింపుడి అని రూపాంతరములు. ఇట్లంతట నెఱుంగవలెను.

(SANSKRIT VERBS.)

ఆశీర్వాదము, OPTATIVE MOOD.

ప్రకాశించుతా.

(ఇది ఆప్యాయము. ఇట్లంతట నెఱుంగవలయును.)

వ్యతిరేకార్థము, NEGATIVE FORM.

ఏ.

బ.

ప్ర. ప్రకాశింపడు

ప్రకాశింపరు

ప్రకాశింపదు

ప్రకాశింపరు, ప్రకాశింపవు

*మ. ప్రకాశింపవు

ప్రకాశింపదు

ఉ. ప్రకాశింపను

ప్రకాశింపము.

వ్యతిరేకప్రార్థనాద్యర్థము, NEGATIVE IMPERATIVE.

మ. ప్రకాశింపకుమా

ప్రకాశింపకుడు.

అసమాపకములు, INFINITE VERBS.

అసమాపకము అనగా ముగియని క్రియలు. ఇవి క్రియాకాంక్షములు, నామాకాంక్షము అని ద్వివిధములు. క్రియాకాంక్షము అనగా క్రియను గోరునట్టివి. నామాకాంక్షము అనగా నామమును గోరునట్టివి.

క్రియాకాంక్షాసమాపకములు, PARTICIPLES.

భూతార్థకాసమాపకము

Past Participle

ప్రకాశించి

వ్యతిరేకభూతార్థకా

Past Participle

ప్రకాశింపక

సమాపకము

(Negative)

*పీనిమీద అయ్యి; అస్తి లోనగునవి వచ్చునట్లు అవి ప్రార్థనార్థములు. ఉదా. ప్రకాశింపవయ్య, ప్రకాశింపవస్తు, ప్రకాశింపరయ్య, ప్రకాశింపరస్తు ఇత్యాదులు. ఇట్లంతట నెఱుంగవలయును.

(SANSKRIT VERBS.)

భూతార్థార్థకా సమాపకము	}	Infinitive Mood	ప్రకాశింపక
వర్తమానార్థకా సమాపకము		Present Participle	ప్రకాశించుచుక
అనంతార్థార్థకా సమాపకము	}	Subjunctive Mood	ప్రకాశించుడుక
పక్షాంతార్థార్థకా సమాపకము		Conditional Mood	ప్రకాశించినక.

ఇది అర్థమునుబట్టి యేర్పడిన సంజ్ఞలు. ఇటుకొని పక్షమందు భూతార్థార్థకా సమాపకము అనునది మొదలుగాఁగలవానికిఁ గ్రమముగా ఇప్రత్యయాంతాసమాపకము, అకప్రత్యయాంతాసమాపకము, అప్రత్యయాంతాసమాపకము, చుప్రత్యయాంతాసమాపకము, డుప్రత్యయాంతాసమాపకము, ఇనప్రత్యయాంతాసమాపకము అనియుఁ బ్రత్యయములను గొని పేరిడవచ్చును. క్రిందప్రత్యయాంతాది సంజ్ఞలు సంస్కృతమునందలివి యిట్లే యేర్పడియున్నవి.

నామాకాంతా సమాపకములు.

PARTICIPIAL ADJECTIVES AORIST FORM.

తత్కారక విశేషణము	}	Relative Participle	ప్రకాశించు, ప్రకాశించెడి, ప్రకాశించెడు
వర్తమానార్థక విశేషణము		Relative Participle (Present form)	ప్రకాశించుచున్న
భూతార్థక విశేషణము	}	Relative Participle (Past form)	ప్రకాశించిన

(SANEKRIT VERBS.)

భవిష్యదర్థక విశేషణము	}	Relative Participle (Future form)	ప్రకాశింపగల
వ్యతిరేకార్థక విశేషణము		Relative Participle (Negative)	ప్రకాశింపని.

ఇవియే క్రియాజన్యవిశేషణములనబడును. విశేషణము (Adjective) అనగా విశేష్యముయొక్క గుణాదికమును తెలుపునట్టిశబ్దము. ఈవిశేషణములమీఁద వలసినయొడ అట్టి యను దానిని చేర్చుకొనవచ్చును. (ఉదా. ప్రకాశించుచున్నట్టి మొ.) ఇట్లంశులు నెఱుంగవలయును.

క్రియాజన్యనామములు.

భావార్థకము	(Participial Noun (Affirmative))	ప్రకాశించుట
వ్యతిరేక	} Participial Noun	ప్రకాశింపమి.
భావార్థకము		

ప్రేరణార్థకము, CASUAL VOICE.

కర్తృర్థకము, ACTIVE VOICE.

సమాపకములు, FINITE VERBS.

తద్రూపార్థకము, THE AORIST INDEFINITE TENSE.

ఏ.

బి.

ప్ర. ప్రకాశింపించును	ప్రకాశింపింతురు, ప్రకాశింపింపుదురు.
	ప్రకాశింపించును
మ. ప్రకాశింపింతువు	ప్రకాశింపింతురు
ప్రకాశింపింతు	ప్రకాశింపింతు.
ప్రకాశింపింపుదురు	ప్రకాశింపుదురు
ప్రకాశింపింపుదు	

(SANSKRIT VERBS)

ఏ.

ఉ. ప్రకాశింపింతును
ప్రకాశింపింపుదును

బ.

ప్రకాశింపింతుము
ప్రకాశింపింపుదుము.

తద్ధర్మాత్కరూపాంతరము.

ANOTHER FORM OF AORIST INDEFINITE TENSE.

ప్ర. ప్రకాశింపించెడిన్
ప్రకాశింపించెడున్

ప్రకాశింపించెదరు
ప్రకాశింపించెడిరు

ప్రకాశింపించెడున్

మ. ప్రకాశింపించెదవు
ప్రకాశింపించెదు

ప్రకాశింపించెదరు

ఉ. ప్రకాశింపించెదను

ప్రకాశింపించెదము.

వర్తమానార్థకము, PRESENT TENSE.

ప్ర. ప్రకాశింపించుచున్నాడు
ప్రకాశింపించుచున్నది

ప్రకాశింపించుచున్నారు
ప్రకాశింపించుచున్నవి

మ. ప్రకాశింపించుచున్నావు

ప్రకాశింపించుచున్నారు

ఉ. ప్రకాశింపించుచున్నాను

ప్రకాశింపించుచున్నాము.

భూతార్థకము, PAST TENSE.

ప్ర. ప్రకాశింపించెను

ప్రకాశింపించిరి, ప్రకాశింపించెను.

మ. ప్రకాశింపించితివి

ప్రకాశింపించితిరి

ప్రకాశింపించితి

ఉ. ప్రకాశింపించితిని

ప్రకాశింపించితిమి.

సంస్కృత సమ క్రియలు.

61

(SANSKRIT VERBS.)

భవిష్యదర్థకము, FUTURE TENSE.

ఏ.

బ.

శ్ర. ప్రకాశింపింపఁగలడు	ప్రకాశింపింపఁగలరు
ప్రకాశింపింపఁగలదు	ప్రకాశింపింపఁగలవు
మ. ప్రకాశింపింపఁగలవు	ప్రకాశింపింపఁగలరు
ఉ. ప్రకాశింపింపఁగలను	ప్రకాశింపింపఁగలము.

ప్రార్థనాద్యర్థకము, IMPERATIVE MOOD.

మ. ప్రకాశింపింపుము	ప్రకాశింపింపుడు.
--------------------	------------------

ఉభయకర్తృక ప్రార్థనాద్యర్థకము.

ఉ. బ. ప్రకాశింపింతము, ప్రకాశింపింపుదము.

ఆశీర్వాదకము, OPTATIVE MOOD.

ప్రకాశింపించుతగా.

వ్యతిరేకార్థకము, NEGATIVE FORM.

శ్ర. ప్రకాశింపింపఁడు	ప్రకాశింపింపరు
ప్రకాశింపింపదు	ప్రకాశింపింపరు, ప్రకాశింపవవు
మ. ప్రకాశింపింపవు	ప్రకాశింపింపరు
ఉ. ప్రకాశింపింపను	ప్రకాశింపింపము.

వ్యతిరేక ప్రార్థనాద్యర్థకము, NEGATIVE IMPERATIVE.

మ. ప్రకాశింపింపకుము	ప్రకాశింపింపకుడు.
---------------------	-------------------

క్రియాకాంత సమాపకములు, PARTICIPLES.

భూతార్థక సమాపకము	Past Participle	ప్రకాశింపింది
వ్యతిరేక భూతార్థక సమాపకము	Past Participle (Negative)	ప్రకాశింపింపక

(SANSKRIT VERBS.)

తాదృశ్యదృశ్యకా సమాపకము	}	Infinitive Mood	ప్రకాశింపింపక
వర్తమానార్థకా సమాపకము	}	Present Participle	ప్రకాశింపింపుచుక
అనంతర్యార్థకా సమాపకము	}	Subjunctive Mood	ప్రకాశింపింపుడుక
పక్షాంతిరాద్యర్థకా సమాపకము	}	Conditional Mood	ప్రకాశింపించినక.

నామాకాంతౌ సమాపకములు.

PARTICIPIAL ADJECTIVES.

తద్రూపక విశేషణము	}	Relative Participle (Aorist form)	ప్రకాశింపించు ప్రకాశింపించెడి ప్రకాశింపించెడు
వర్తమానార్థక విశేషణము	}	Relative Participle (Present form)	ప్రకాశింపింపుచున్న
భూతార్థక విశేషణము	}	Relative Participle (Past form)	ప్రకాశింపించిన
భవిష్యదర్థక విశేషణము	}	Relative Participle (Future form)	ప్రకాశింపింపఁగల
వ్యతిరేకార్థక విశేషణము	}	Relative Participle (Negative)	ప్రకాశింపింపని.

క్రియాజన్యనామములు.

భావార్థకము	Participial Noun (Affirmative)	ప్రకాశింపించుట
వ్యతిరేక	Participial Noun	
భావార్థకము	(Negative)	ప్రకాశింపింపమి.

(SANSKRIT VERBS.)

ప్రేరణాత్తనే పదకర్తృత్వరూపము ప్రకాశింపించుకొను, ప్రేరణ
కర్తృత్వరూపము ప్రకాశింపబడు, ప్రేరణాత్తనేపద కర్తృత్వరూపము
ప్రకాశింపించుకొనబడు—వీనికి అన్నియర్థములయందును, అన్ని పురుషముల
యందును వచనద్యయమునందు వచ్చేది వర్ణములను గ్రమముగా నూహించు
కొనవలయును.

ధాతువు (ROOT) రంజిల్లు.

అకర్తృకము, INTRANSITIVE.

కర్తృత్వము, ACTIVE VOICE.

సమాపకములు, FINITE VERBS.

తద్ధర్తృకము, THE AORIST INDEFINITE TENSE.

ఏ.

బ.

*ప్ర. రంజిల్లును (సంతోషించును) రంజిల్లుదురు, రంజిల్లును
మ. రంజిల్లుదువు, రంజిల్లుదు రంజిల్లుదురు
ఉ. రంజిల్లుదును రంజిల్లుదుము.

తద్ధర్తృక రూపాంతరము.

ANOTHER FORM OF AORIST INDEFINITE TENSE.

ప్ర. రంజిల్లెడికా, రంజిల్లెడుకా	రంజిల్లెదరు
	రంజిల్లెడికా, రంజిల్లెడుకా
మ. రంజిల్లెదవు, రంజిల్లెడు	రంజిల్లెదరు
ఉ. రంజిల్లెదను	రంజిల్లెదము.

* రంజిల్లు దీనికి రంజలు అని రూపాంతరము, ఇట్టిరూపములు
చెలియవలయును.

(SANSKRIT VERBS.)

ప్రమానార్థకము, PRESENT TENSE.

ఏ.

బ.

ప్ర. రంజిల్లుచున్నాడు

రంజిల్లుచున్నాడు

రంజిల్లుచున్నది

రంజిల్లుచున్నది

మ. రంజిల్లుచున్నావు

రంజిల్లుచున్నావు

ఉ. రంజిల్లుచున్నాను

రంజిల్లుచున్నాము.

భూతార్థకము, PAST TENSE.

ప్ర. రంజిల్లెను

రంజిల్లిరి, రంజిల్లెను

మ. రంజిల్లితివి, రంజిల్లితి

రంజిల్లితిరి

ఉ. రంజిల్లితిని

రంజిల్లితిమి.

భవిష్యదర్థకము, FUTURE TENSE.

ప్ర. రంజిల్లఁగలడు

రంజిల్లఁగలరు

రంజిల్లఁగలదు

రంజిల్లఁగలవు

మ. రంజిల్లఁగలవు

రంజిల్లఁగలరు

ఉ. రంజిల్లఁగలను

రంజిల్లఁగలము.

ప్రార్థనాద్యర్థకము, IMPERATIVE MOOD.

మ. రంజిల్లుము

రంజిల్లుడు.

ఉభయకర్తృక ప్రార్థనాద్యర్థకము.

ఉ. బ. రంజిల్లుదము.

ఆశీర్వాదము, OPTATIVE MOOD.

రంజిల్లుతే.

వ్యతిరేకార్థకము, NEGATIVE FORM.

ప్ర. రంజిల్లడు

రంజిల్లరు

రంజిల్లదు

రంజిల్లరు, రంజిల్లవు

(SANSKRIT VERBS.)

ఎ.

బి.

మ. రంజిల్లవు

రంజిల్లరు

ఉ. రంజిల్లను

రంజిల్లము.

వ్యతిరేక ప్రార్థనాద్యర్థకము, NEGATIVE IMPERATIVE.

మ. రంజిల్లకుము

రంజిల్లకుఁడు.

క్రియాకాంతౌసమాపకములు, PARTICIPLES.

భూతార్థకౌసమాపకము

Past Participle

రంజిల్లి

వ్యతిరేకభూతార్థకౌ
సమాపకము

Past Participle
(Negative)

రంజిల్లిక

తాదర్థ్యాద్యర్థకౌ
సమాపకము

Infinitive Mood

రంజిల్లిక్

వర్తమానార్థకౌ
సమాపకము

Present
Participle

రంజిల్లుచుక్

అనంతర్యాద్యర్థకౌ
సమాపకము

Subjunctive
Mood

రంజిల్లుడుక్

పక్షాంతరాద్యర్థకౌ
సమాపకము

Conditional
Mood

రంజిల్లిన్క్.

నామాకాంతౌసమాపకములు.

PARTICIPIAL ADJECTIVES.

తద్రూపక
విశేషణము

Relative Participle
(Aorist form)

రంజిల్లు
రంజిల్లెడి, రంజిల్లెడు

వర్తమానరూపక
విశేషణము

Relative Participle
(Present form)

రంజిల్లుచున్న

భూతార్థక
విశేషణము

Relative Participle
(Past form)

రంజిల్లిన

(SANSKRIT VERBS.)

భవిష్యదర్థక విశేషణము	}	Relative Participle (Future form)	రంజిల్లఁగల
వ్యతిరేకార్థక విశేషణము		Relative Participle (Negative form)	రంజిల్లని.

క్రియాజన్యనామములు.

భావార్థకము	}	Participial Noun (Affirmative)	రంజిల్లుట
వ్యతిరేక భావార్థకము		Participial Noun (Negative)	రంజిల్లమి.

ప్రేరణార్థకము, CASUAL VOICE.

కర్తృర్థకము, ACTIVE VOICE.

సమాపకములు, FINITE VERBS.

తద్రూపకము, THE AORIST INDEFINITE TENSE

ఏ.

బ.

ప్ర. రంజించును	రంజింతురు, రంజింతు
	రంజింపుదురు, రంజించును
మ. రంజింతువు, రంజింతు	రంజింతురు, రంజింతు
రంజింపుదువు, రంజింపుదు	రంజింపుదురు
ఉ. రంజింతును, రంజింపుదును	రంజింతుము, రంజింపుదుము.

తద్రూపక రూపాంతరము.

ANOTHER FORM OF AGRIST INDEFINITE TENSE

ప్ర. రంజించెడిక, రంజించెడుక	రంజించెదరు
	రంజించెడిక, రంజించెడుక

(SANSKRIT VERBS.)

ఏ.

బి.

మ. రంజించెదవు, రంజించెదు

రంజించెదరు

ఉ. రంజించెదను

రంజించెదము.

వర్తమానార్థకము, PRESENT TENSE.

ప్ర. రంజించుచున్నాఁడు
రంజించుచున్నది

రంజించుచున్నరు
రంజించుచున్నవి

మ. రంజించుచున్నావు

రంజించుచున్నరు

ఉ. రంజించుచున్నాను

రంజించుచున్నాము.

భూతార్థకము, PAST TENSE.

ప్ర. రంజించెను

రంజించిరి, రంజించెను

మ. రంజించితివి, రంజించితి

రంజించితిరి

ఉ. రంజించితిని

రంజించితిమి.

భవిష్యదర్థకము, FUTURE TENSE.

ప్ర. రంజింపఁగలఁడు
రంజింపఁగలదు

రంజింపఁగలరు
రంజింపఁగలవు

మ. రంజింపఁగలవు

రంజింపఁగలరు

ఉ. రంజింపఁగలను

రంజింపఁగలము.

ప్రార్థనాద్యర్థకము, IMPERATIVE MOOD.

మ. రంజింపును

రంజింపుఁడు.

ఉభయకర్తృక ప్రార్థనాద్యర్థకము.

ఉ. బి. రంజితము. రంజింపుదము.

ఆశీర్వాదము, OPTATIVE MOOD

రంజించుతే.

(SANSKRIT VERBS.)

వ్యతిరేకార్థకము, NEGATIVE FORM.

ఏ.	బి.
ప్ర. రంజింపడు	రంజింపరు
రంజింపదు	రంజింపరు, రంజింపవు
మ. రంజింపవు	రంజింపరు
ఉ. రంజింపను	రంజింపము.

వ్యతిరేక ప్రార్థనాద్యర్థకము, NEGATIVE IMPERATIVE.

మ. రంజింపకుము	రంజింపకుడు.
---------------	-------------

క్రియాకాంతౌసమాపకములు, PARTICIPLES.

భూతార్థకౌసమాపకము	Past Participle	రంజించి
వ్యతిరేకభూతార్థకౌ సమాపకము	Past Participle (Negative)	రంజింపక
తాదర్థ్యాద్యర్థకౌ సమాపకము	Infinitive Mood	రంజింపక
వర్తమానార్థకౌ సమాపకము	Present Participle	రంజించుచు
అనంతరార్థకౌ సమాపకము	Subjunctive Mood	రంజించుడు
వశాంతరార్థకౌ సమాపకము	Conditional Mood	రంజించిన

నామాకాంతౌసమాపకములు.

PARTICIPIAL ADJECTIVES.

తద్రూపక విశేషణము	Relative Participle	రంజించు
	(Aorist form).	రంజించెడి, రంజించెడు

(SANSKRIT VERBS.)

వర్తమానార్థక విశేషణము	}	Relative Participle (Present form)	రంజించుచున్న
భూతార్థక విశేషణము		Relative Participle (Past form)	రంజించిన
భవిష్యదర్థక విశేషణము	}	Relative Participle (Future form)	రంజింపఁగల
వ్యతిరేకార్థక విశేషణము		Relative Participle (Negative)	రంజింపని.

క్రియాజన్యనామములు.

భావార్థకము	(Participial Noun (Affirmative)	రంజించుట
వ్యతిరేక	} Participial Noun	
భావార్థకము		(Negative)

ప్రేరణార్థకము పదకర్తృకరూపము రంజించుకొను, ప్రేరణ
కర్తృకరూపము రంజింపఁబడు, ప్రేరణార్థకము పదకర్తృకరూపము
రంజించుకొనఁబడు—వీనికి అన్ని యర్థములయందును, అన్ని పురుషముల
యందును వచనద్వయమునందు వచ్చెడు వర్తములను గ్రహముగా నూహించు
కొనవలయును.

ఘటిల్లు, భేదిల్లు లోనగు ఆకర్తృకసంస్కృతసమక్రియలకెల్ల యాపం
బు లిట్లేఱుంగునది.

ధాతువు (Root) పోషించు.

సకర్తృకము, TRANSITIVE.

కర్తృకము, ACTIVE VOICE.

సమాపకములు, FINITE VERBS.

(SANSKRIT VERBS.)

తద్రూపకము, THE AORIST INDEFINITE TENSE.

౧.	౨.
శ్ర. పోషించును (కాపాడును)	పోషింతురు, పోషింతు
	పోషింపుదురు, పోషించును
మ. పోషింతువు, పోషింతు	పోషింతురు, పోషింతు
పోషింపునువు, పోషింపుదు	పోషింపుదురు
ఉ. పోషింతుడు, పోషింపుదును	పోషింతును, పోషింపుదుము.

తద్రూపకరూపాంతరము.

ANOTHER FORM OF AORIST INDEFINITE TENSE.

శ్ర. పోషించెడిక, పోషించెడుక	పోషించెదరు
	పోషించెడిక, పోషించెడుక
మ. పోషించెదవు, పోషించెదు	పోషించెదరు
ఉ. పోషించెదను	పోషించెదము.

వర్తమానార్థకము, PRESENT TENSE.

శ్ర. పోషించుచున్నాడు	పోషించుచున్నారు
పోషించుచున్నది	పోషించుచున్నారు, పోషించుచున్నవి
మ. పోషించుచున్నావు	పోషించుచున్నారు
ఉ. పోషించుచున్నాను	పోషించుచున్నాము.

భూతార్థకము, PAST TENSE.

శ్ర. పోషించెను	పోషించిరి, పోషించెను
మ. పోషించితివి, పోషించితి	పోషించితిరి
ఉ. పోషించితిని	పోషించితిమి.

(SANSKRIT VERBS.)

భవిష్యదర్థకము, FUTURE TENSE.

ఏ.

బ.

ప్ర. పోషింపఁగలఁడు

పోషింపఁగలఁను

పోషింపఁగలఁదు

పోషింపఁగలఁరు, పోషింపఁగలఁవు

మ. పోషింపఁగలఁవు

పోషింపఁగలఁరు

ఉ. పోషింపఁగలఁను

పోషింపఁగలఁము.

ప్రార్థనాద్యర్థకము, IMPERATIVE MOOD.

మ. పోషింపుము

పోషింపుఁడు.

ఉభయకర్తృక ప్రార్థనాద్యర్థకము.

ఉ. బ. పోషిరఁతుము, పోషింపుదుము.

ఆశీర్వాదకము, OPTATIVE MOOD.

పోషించుటక.

వ్యతిరేకార్థకము, NEGATIVE FORM.

ప్ర. పోషింపఁడు

పోషింపరు

పోషింపదు

పోషింపరు, పోషింపవు

మ. పోషింపవు

పోషింపరు

ఉ. పోషింపను

పోషింపము.

వ్యతిరేకప్రార్థనాద్యర్థకము, NEGATIVE IMPERATIVE.

మ. పోషింపకుము

పోషింపకుఁడు.

క్రియాకాంతౌనమావకములు, PARTICIPLES.

భూతార్థకానమావకము

Past Participle

పోషించి

వ్యతిరేకభూతార్థకా

PAST Participle

పోషింపక

నమావకము

(Negative)

(SANSKRIT VERBS.)

కాదర్థ్యాద్యర్థకా సమాపకము	}	Infinitive Mood	పోషింపక
వర్తమానార్థకా సమాపకము	}	Present Participle	పోషించుచుకొ
అనంతర్థ్యాద్యర్థకా సమాపకము	}	Subjunctive Mood	పోషించుడుకొ
పక్షాంతర్థ్యాద్యర్థకా సమాపకము	}	Conditional Mood	పోషించినకొ.

నామాకాంతౌసమాపకములు.

PARTICIPIAL ADJECTIVES.

తద్రూపక విశేషణము	}	Relative Participles (Aorist form)	పోషించు పోషించెడి, పోషించెడు
వర్తమానార్థక విశేషణము	}	Relative participle (Present form)	పోషించుచున్న
భూతార్థక విశేషణము	}	Relative Participle (Past form)	పోషించిన
భవిష్యదర్థక విశేషణము	}	Relative Participle (Future form)	పోషింపఁగల
వ్యతిరేకార్థక విశేషణము	}	Relative Participle (Negative)!	పోషింపని.

క్రియాజన్యనామములు.

భావాద్యకము		Participial Noun (Affirmative)	పోషించుట
వ్యతిరేక భావాద్యకము	}	Participial Noun (Negative)	పోషింపమి.

(SANSKRIT VERBS.)

ఆత్మ నేపదార్థకము, REFLECTIVE VERB.

సమాపకములు, FINITE VERBS.

తద్ధర్మార్థకము, THE AORIST INDEFINITE TENSE.

ఏ.

బి.

ప్ర. పోషించుకొనును	*పోషించుకొనుదురు
	పోషించుకొనును
పోషించుకొనును	పోషించుకొనుదురు
	పోషించుకొనును
కృ. పోషించుకొనుదువు	పోషించుకొనుదురు
పోషించుకొనుదు	
పోషించుకొనుదువు	పోషించుకొనుదురు
పోషించుకొనుదు	
ఉ. పోషించుకొనుదును	పోషించుకొనుదుము
పోషించుకొనుదును	పోషించుకొనుదుము.

తద్ధర్మార్థకరూపాంతరము.

ANOTHER FORM OF AORIST INDEFINITE TENSE.

స్రిప్ర. పోషించుకొనియెడిక పోషించుకొనియెడరు

*కొనుదురు-దీనికి కొందురు, కొందు, కొందురు, కొందు అని రూపాంతరములు. ఇట్లుంటే లెఱుంగవలయును.

కొనుదువు లోనగువానికి కొందువు, కొందువు లోనుగాఁగలవి రూపాంతరములు. ఇట్లుంటే లెఱుంగవలయును.

కొనియెడిక లోనుగాఁగలవానికి కొనెడిక లోనుగాఁగలవి రూపాంతరములు. ఇట్లు మనరూపాంతరములకెల్ల రూపము లెఱుంగవలసి.

(SANSKRIT VERBS.)

ఏ.

బి.

పోషించుకొనియెడుకా

పోషించుకొనియెడికా

పోషించుకొనియెడుకా

పోషించికొనియెడికా

పోషించికొనియెడుగు

పోషించికొనియెడుకా

పోషించికొనియెడికా

పోషించికొనియెడుకా

మ. పోషించుకొనియెడువు

పోషించుకొనియెడుగు

పోషించుకొనియెడు

పోషించికొనియెడుగు

పోషించికొనియెడువు

పోషించికొనియెడు

క. పోషించుకొనియెడును

పోషించుకొనియెడును

పోషించికొనియెడును

పోషించికొనియెడును.

వర్తమానార్థము, PRESENT TENSE.

* ప్ర. పోషించుకొనుచున్నాడు

పోషించుకొనుచున్నాడు

పోషించికొనుచున్నాడు

పోషించికొనుచున్నాడు

పోషించుకొనుచున్నది

పోషించుకొనుచున్నది

పోషించికొనుచున్నది

పోషించికొనుచున్నది

మ. పోషించుకొనుచున్నావు

పోషించుకొనుచున్నాడు

పోషించికొనుచున్నావు

పోషించికొనుచున్నాడు

క. పోషించుకొనుచున్నాను

పోషించుకొనుచున్నాను

పోషించికొనుచున్నాను

పోషించికొనుచున్నాను.

* కొనుచున్న-దీనికి కొచ్చున్న, కొంచున్న అని రూపాంతరములు.
 నవర్ణాంత ధాతువులకెల్ల చువర్ణంబు పరంబగునపుడు ఇల్లు రూపకృతములు
 తెలుంగవలయును.

(SANSKRIT VERBS.)

భూతార్థము, PAST TENSE.

ఏ.

బ.

ప్ర. పోషించుకొనియెను

పోషించుకొనిరి

పోషించికొనియెను

పోషించుకొనియెను

పోషించికొనిరి

పోషించికొనియెను

మ. పోషించుకొంటిని

పోషించుకొంటిరి

పోషించుకొంటి

పోషించికొంటిని

పోషించికొంటిరి

పోషించికొంటి

ఉ. పోషించుకొంటిని

పోషించుకొంటిమి

పోషించికొంటిని

పోషించికొంటిమి.

భవిష్యదర్థము, FUTURE TENSE.

ప్ర. పోషించుకొనఁగలఁడు

పోషించుకొనఁగలరు

పోషించికొనఁగలఁడు

పోషించికొనఁగలరు

పోషించుకొనఁగలఁడు

పోషించుకొనఁగలరు

పోషించుకొనఁగలవు

పోషించికొనఁగలఁడు

పోషించికొనఁగలరు

పోషించికొనఁగలవు

మ. పోషించుకొనఁగలవు

పోషించుకొనఁగలరు

పోషించికొనఁగలవు

పోషించికొనఁగలరు

ప్ర. కొనియెను-దీనికి కొనెను అని రూపాంతరము. ఇట్లు సువర్ణాంతర భావపులకెల్ల నెఱుంగవలయును.

(SANSKRIT VERBS.)

ఏ.

బ.

ఉ. పోషించుకొనఁగలను

పోషించుకొనఁగలము

పోషించికొనఁగలను

పోషించికొనఁగలము.

ప్రార్థనాద్యర్థకము, IMPERATIVE MOOD.

మ. పోషించుకొనుము

పోషించుకొనుఁడు

పోషించికొనుము

పోషించికొనుఁడు.

ఉభయకర్తృక ప్రార్థనాద్యర్థకము.

*ఉ. బ. పోషించుకొనుదము, పోషించుకొందము

పోషించుకొండము

పోషించికొనుదము, పోషించికొందము

పోషించికొండము.

ఆశీర్వాదకము, OPTATIVE MOOD.

పోషించుకొనుతకా, పోషించికొనుతకా.

వ్యతిరేకార్థకము, NEGATIVE FORM.

ప్ర. పోషించుకొనఁడు

పోషించుకొనరు

పోషించికొనఁడు

పోషించికొనరు

పోషించుకొనవు

పోషించుకొనరు, పోషించుకొనవు

పోషించికొనదు

పోషించికొనరు, పోషించికొనవు

మ. పోషించుకొనవు

పోషించుకొనరు

పోషించికొనవు

పోషించికొనరు

* కొనుఁధాతువునకు రూపము లి ట్లంతట నెఱుంగునది.

(SANSKRIT VERBS.)

ఏ.

బ.

ఉ. పోషించుకొనను

పోషించుకొనము.

పోషించికొనను

పోషించికొనము.

వ్యతిరేక ప్రార్థనాద్యర్థకము, NEGATIVE IMPERATIVE.

మ. పోషించుకొనకుము

పోషించుకొనకుడు

పోషించికొనకుము

పోషించికొనకుడు.

క్రియాకాంతౌసమాపకములు, PARTICIPLES.

భూతార్థకౌసమాపకము

Past Participle

పోషించుకొని

పోషించికొని

వ్యతిరేకభూతార్థకౌ
సమాపకము

Past Participle
(Negative)

పోషించుకొనక

పోషించికొనక

తాదర్థ్యాద్యర్థకౌ
సమాపకము

Infinitive Mood

పోషించుకొనక

పోషించికొనక

వర్తమానార్థకౌ
సమాపకము

Present

పోషించుకొనుచు

Participle

పోషించికొనుచు

అనంతర్యాద్యర్థకౌ
సమాపకము

Subjunctive

పోషించుకొనుడు

Mood

పోషించికొనుడు

పతంతరాద్యర్థకౌ
సమాపకము

Conditional

పోషించుకొనినక

Mood

పోషించికొనినక.

నామాకాంతౌసమాపకములు.

PARTICIPIAL ADJECTIVES.

తదర్థార్థక
విశేషములు

Relative Participles
(Aorist form)

పోషించుకొను

పోషించుకొనెడి

(SANSKRIT VERBS.)

		పోషించుకొనెడు
		పోషించికొను
		పోషించికొనెడి
		పోషించికొనెడు
పరమావర్థక విశేషణము	Relative Participle (Present form)	పోషించుకొనుచున్న
*ధూతార్థక విశేషణము	Relative Participle (Past form)	పోషించికొనుచున్న
భవిష్యదర్థక విశేషణము	Relative Participle (Future form)	పోషించుకొనిన
		పోషించికొనిన
వ్యతిరేకార్థక విశేషణము	Relative Participle (Negative)	పోషించుకొనఁగల
		పోషించికొనఁగల
		పోషించుకొనని
		పోషించికొనని.

క్రియాజన్యనామములు.

భావార్థకము	Participial Noun (Affirmative)	పోషించుకొనుట
		పోషించికొనుట
వ్యతిరేక భావార్థకము	Participial Noun (Negative)	పోషించుకొనమి
		పోషించికొనమి.

ప్రేరణకర్తృత్వరూపము పోషింపించు, ప్రేరణాత్మనే పదకర్తృత్వరూపము పోషింపించుకొను-దీనికి అన్నియర్థములయందును, అన్నిపురుషములయందును వచనద్వయమునందు వచ్చెడు పర్లకారులను గ్రనుముగా నూహించుకొనవలయును.

*కొనిన-దీనికి కొన్న అని రూపాంతరము. ఇట్లు నువ్వుంత ధాతువులకెల్ల రూపంబు లెఱుంగవలయును.

§ కొనుట-దీనికి కొంట అని రూపాంతరము.

(SANSKRIT VERBS.)

కర్తార్థము, PASSIVE VOICE

సమాపకములు, FINITE VERBS.

తద్ధర్మము, THE AORIST INDEFINITE TENSE.

ఏ.

బ.

ప్ర. పోషింపబడును

పోషింపబడుదురు

పోషింపబడును

మ పోషింపబడుదువు

పోషింపబడుదురు

పోషింపబడును

ఉ. పోషింపబడును

పోషింపబడుము.

తద్ధర్మము, THE AORIST INDEFINITE TENSE.

ANOTHER FORM OF AORIST INDEFINITE TENSE.

ప్ర. పోషింపబడియెడిక్
పోషింపబడియెడుక్

పోషింపబడియెదరు

పోషింపబడియెడిక్

పోషింపబడియెడుక్

మ. పోషింపబడియెదవు

పోషింపబడియెదరు

పోషింపబడియెడు

ఉ. పోషింపబడియెదను

పోషింపబడియెదము.

సత్ప్రమానార్థము, PRESENT TENSE.

ప్ర. పోషింపబడుచున్నాడు

పోషింపబడుచున్నారు

పోషింపబడుచున్నది

పోషింపబడుచున్నారు

పోషింపబడుచున్నవి

పడియెడిక్ లోనగువానికి పడియెడిక్ లోనగుగాఁగలవి రూపాంతరములు. ఇ ట్లంతట నెఱుంగవలయును.

(SANSKRIT VERBS.)

ఏ.

బ.

మ. పోషింపబడుచున్నావు పోషింపబడుచున్నారు
ఉ. పోషింపబడుచున్నాను పోషింపబడుచున్నాము.

భూతార్థకము, PAST TENSE.

* ప్ర. పోషింపబడియెను పోషింపబడిరి
పోషింపబడియెను
మ. పోషింపబడితిని పోషింపబడితిరి
పోషింపబడితి
ఉ. పోషింపబడితిని పోషింపబడితిమి.

భవిష్యదర్థకము, FUTURE TENSE.

ప్ర. పోషింపబడఁగలదు పోషింపబడఁగలరు
పోషింపబడఁగలదు పోషింపబడఁగలరు
పోషింపబడఁగలవు
మ. పోషింపబడఁగలవు పోషింపబడఁగలరు
ఉ. పోషింపబడఁగలను పోషింపబడఁగలము.

ప్రార్థనాద్యర్థకము, IMPERATIVE MOOD.

మ. పోషింపబడుము పోషింపబడుడు.

ఉభయకర్తృక ప్రార్థనాద్యర్థకము.

ఉ. బ. పోషింపబడుదము.

అశీర్థకము, OPTATIVE MOOD.

పోషింపబడుశఁ.

*పడియెను-దీనికి పడెను అని రూపాంతరము.

(SANSKRIT VERBS.)

వ్యతిరేకార్థకము, NEGATIVE FORM.

ఏ.	బ.
ప్ర. పోషింపబడడు	పోషింపబడరు
పోషింపబడను	పోషింపబడరు, పోషింపబడవు
మ. పోషింపబడవు	పోషింపబడరు
ఉ. పోషింపబడను	పోషింపబడము.

వ్యతిరేక ప్రార్థనాద్యర్థకము, NEGATIVE IMPERATIVE.

మ. పోషింపబడకుము	పోషింపబడకుడు.
-----------------	---------------

క్రియాకాంతౌసమాపకములు, PARTICIPLES.

భూతార్థకౌసమాపకము	Past Participle	పోషింపబడి
వ్యతిరేకభూతార్థకౌ సమాపకము	Past Participle (Negative)	పోషింపబడక
తాదర్శ్యాద్యర్థకౌ సమాపకము	Infinitive Mood	పోషింపబడఁ
వర్తమానార్థకౌ సమాపకము	Present Participle	పోషింపబడుచుఁ
అనంతర్యాద్యర్థకౌ సమాపకము	Subjunctive Mood	పోషింపబడుడుఁ
పక్షాంతరాద్యర్థకౌ సమాపకము	Conditional Mood	పోషింపబడినఁ.

నామాకాంతౌసమాపకములు.

PARTICIPIAL ADJECTIVES.

తద్రూపక విశేషణములు	Relative Participles (Aorist form)	పోషింపబడు పోషింపబడియెడి
-----------------------	---------------------------------------	----------------------------

(SANSKRIT VERBS.)

		పోషింపబడెడి	
		పోషింపబడియెడు	
		పోషింపబడెడు	
వర్తమానార్థక విశేషణము	}	Relative Participle (Present form)	పోషింపబడుచున్న
భూతార్థక విశేషణము		Relative Participles (Past form)	పోషింపబడిన పోషింపబడ్డ
భవిష్యదర్థక విశేషణము	}	Relative Participle (Future form)	పోషింపబడఁగల
వ్యతిరేకార్థక విశేషణము		Relative Participle (Negative form)	పోషింపబడని

క్రియాజన్యనామములు.

భావార్థకము	}	Participial Noun (Affirmative)	పోషింపబడుట
వ్యతిరేక		Participial Noun	
భావార్థకము		(Negative)	పోషింపబడమి.

స్వార్థకాత్తనేపద కర్తార్థకరూపము పోషించుకొనబడు, ప్రేరణ కర్తార్థకరూపము పోషింపింపబడు, ప్రేరణాత్తనే పదకర్తార్థకరూపము పోషింపించుకొనబడు. వీనికి అన్ని యర్థములయందును, అన్ని పురుషముల యందును వచనద్వయమునందు వచ్చెడు వర్ణకాదులను గ్రహముగా నూహించుకొనవలయును.

ఇట్లు భూషించు, రోషించు, నుతించు, స్తుతించు, అనుభవించు, పరిభవించు, జయించు, నయించు, తిశ్రయించు, సంశ్రయించు, రసించు, వసించు లోనగు సంస్కృత సమక్రియలకెల్ల రూపము లెఱుంగునది.

(TELUGU REGULAR VERBS.)

ధాతువు (ROOT) నిక్కు.

అకర్తృకము, INTRANSITIVE.

కర్తృకము, ACTIVE VOICE.

సమాపకములు, FINITE VERBS.

తద్రాజకము, THE AORIST INDEFINITE TENSE.

ఏ.

బ.

ప్ర. నిక్కును (గర్వించును)	నిక్కుదురు, నిక్కును
ఉ. నిక్కుదువు, నిక్కుదు	నిక్కుదురు
మ. నిక్కుదును	నిక్కుదుము.

తద్రాజకరూపాంతరము.

ANOTHER FORM OF AORIST INDEFINITE TENSE.

ప్ర. నిక్కడిక, నిక్కడుక	నిక్కదరు
	నిక్కడిక, నిక్కడుక
మ. నిక్కదవు, నిక్కదు	నిక్కదరు
ఉ. నిక్కదను	నిక్కదము.

వర్తమానార్థకము, PRESENT TENSE.

ప్ర. నిక్కుచున్నాడు	నిక్కుచున్నారు
నిక్కుచున్నది	నిక్కుచున్నారు, నిక్కుచున్నవి
మ. నిక్కుచున్నావు	నిక్కుచున్నారు
ఉ. నిక్కుచున్నాను	నిక్కుచున్నాము.

భూతార్థకము, PAST TENSE.

ప్ర. నిక్కను	నిక్కిరి, నిక్కను
మ. నిక్కితివి, నిక్కితి	నిక్కితిరి
ఉ. నిక్కితిని	నిక్కితిమి.

(TELUGU REGULAR VERBS.)

భవిష్యదర్థము, FUTURE TENSE.

ఏ.

బ.

ప్ర. నిక్కఁగలఁడు

నిక్కఁగలరు

నిక్కఁగలను

నిక్కఁగలరు, నిక్కఁగలవు

మ. నిక్కఁగలవు

నిక్కఁగలరు

ఉ. నిక్కఁగలను

నిక్కఁగలము.

ప్రార్థనాద్యర్థము, IMPERATIVE MOOD.

మ. నిష్క్రము

నిష్క్రఁడు.

ఉభయకర్తృక ప్రార్థనాద్యర్థము.

ఉ. బ. నిష్క్రదము.

ఆశీర్వాదము, OPTATIVE MOOD.

నిష్క్రతఁ.

వ్యతిరేకార్థము, NEGATIVE FORM.

ప్ర. నిక్కఁడు

నిక్కరు

నిక్కదు

నిక్కరు, నిక్కవు

మ. నిక్కవు

నిక్కరు

ఉ. నిక్కను

నిక్కము.

వ్యతిరేక ప్రార్థనాద్యర్థము, NEGATIVE IMPERATIVE.

నిష్క్రము

నిష్క్రఁడు.

క్రియాకాంతౌనమాపకములు, PARTICIPLES.

భూతార్థకౌనమాపకము

Past Participle

నిక్కి

వ్యతిరేకభూతార్థకౌ

Past Participle

నిక్కక

నమాపకము

(Negative)

కాదర్థ్యాద్యర్థకౌ

Infinitive Mood

నిక్కఁ

నమాపకము

(TELUGU REGULAR VERBS.)

వర్తమానార్థకా సమాపకము	}	Present Participle	నిక్కుచుఁ
అనంతరార్థకా సమాపకము	}	Subjunctive Mood	నిక్కుడుక
పక్షాంతరార్థకా సమాపకము	}	Conditional Mood	నిక్కినక.

నామాకాంతౌ సమాపకములు.

PARTICIPIAL ADJECTIVES.

తద్రూపక విశేషణములు	}	Relative Participles (Aorist form)	నిక్కు నిక్కుడి, నిక్కుడు
వర్తమానార్థక విశేషణము	}	Relative Participle (Present form)	నిక్కుచున్న
భూతార్థక విశేషణము	}	Relative Participle (Past form)	నిక్కిన
భవిష్యదర్థక విశేషణము	}	Relative Participle (Future form)	నిక్కుఁగల
వ్యతిరేకార్థక విశేషణము	}	Relative Participle (Negative form)	నిక్కుని.

క్రియాజన్యనామములు.

భావార్థకము		Participial Noun (Affirmative)	నిక్కుట
వ్యతిరేక భావార్థకము	}	Participial Noun (Negative)	నిక్కుమి.

ప్రేరణార్థకము, CASUAL VOICE.

కర్మార్థకము, ACTIVE VOICE.

(TELUGU REGULAR VERBS.)

సమాపకములు, FINITE VERBS.

తద్రారకము, THE AORIST INDEFINITE TENSE.

ఏ.

బి.

ప్ర. నిక్కించును	నిక్కింతును, నిక్కింతు
	నిక్కింపుదురు
మ. నిక్కింతువు, నిక్కింతు	నిక్కింతురు, నిక్కింతు
నిక్కింపుదువు, నిక్కింపుదు	నిక్కింపుదురు
ఉ. నిక్కింతును, నిక్కింపుదును	నిక్కింతుము, నిక్కింపురుము.

తద్రారక రూపాంతరము.

ANOTHER FORM OF AORIST INDEFINITE TENSE.

ప్ర. నిక్కించెడిక, నిక్కించెడుక నిక్కించెదరు	నిక్కించెడిక, నిక్కించెడుక
మ. నిక్కించెదవు, నిక్కించెదు	నిక్కించెదరు
ఉ. నిక్కించెదను	నిక్కించెదము.

వర్తమానార్థకము, PRESENT TENSE.

ప్ర. నిక్కించుచున్నాడు	నిక్కించుచున్నారు, నిక్కించుచున్నవి
నిక్కించుచున్నది	నిక్కించుచున్నారు, నిక్కించుచున్నవి
మ. నిక్కించుచున్నావు	నిక్కించుచున్నారు
ఉ. నిక్కించుచున్నాను	నిక్కించుచున్నాము.

భూతార్థకము, PAST TENSE.

ప్ర. నిక్కించెను	నిక్కించిరి, నిక్కించెను
మ. నిక్కించితివి, నిక్కించితి	నిక్కించితిరి
ఉ. నిక్కించితిని	నిక్కించితిమి.

(TELUGU REGULAR VERBS.)

భవిష్యదర్థకము, FUTURE TENSE.

ఏ.

బ.

ప్ర. నిక్కింపఁగలఁడు

నిక్కింపఁగలరు

నిక్కింపఁగలను

నిక్కింపఁగలరు, నిక్కింపఁగలవు

మ. నిక్కింపఁగలవు

నిక్కింపఁగలరు

ఉ. నిక్కింపఁగలను

నిక్కింపఁగలము.

ప్రార్థనాద్యర్థకము, IMPERATIVE MOOD.

మ. నిక్కింపుము

నిక్కింపుఁడు.

ఉభయకర్తృక ప్రార్థనాద్యర్థకము.

ఉ. బ. నిక్కింతము,

నిక్కింపుదము.

ఆశీరర్థకము, OPTATIVE MOOD.

నిక్కించుతఁ.

వ్యతిరేకార్థకము, NEGATIVE FORM.

ప్ర. నిక్కింపఁడు

నిక్కింపడు

నిక్కింపదు

నిక్కింపరు, నిక్కింపవు

మ. నిక్కింపవు

నిక్కింపరు

ఉ. నిక్కింపను

నిక్కింపఁను.

వ్యతిరేక ప్రార్థనాద్యర్థకము, NEGATIVE IMPERATIVE.

మ. నిక్కింపనుము

నిక్కింపనుఁడు.

క్రియీకాంతృసమాసకములు, PARTICIPLES.

భూతార్థకాసమాసము

Past Participle

నిక్కించి

వ్యతిరేకభూతార్థకా

Past Participle

నిక్కింపక

సమాసము

(Negative)

(TELGUGU REGULAR VERBS.)

కాదర్థాద్యర్థకా సమాపకము	}	Infinitive Mood	నిష్క్రింపక
వర్తమానార్థకా సమాపకము	}	Present Participle	నిష్క్రించుచుక
అనంతర్థార్థకా సమాపకము	}	Subjunctive Mood	నిష్క్రించుదుక
అవశ్యార్థకా సమాపకము	}	Conditional Mood	నిష్క్రించినక.

నామాకాంతౌ సమాపకములు.

PARTICIPIAL ADJECTIVES.

కర్తృత్వక విశేషణములు	}	Relative Participles (Aorist form)	నిష్క్రించు, నిష్క్రించెడి, నిష్క్రించెడు
వర్తమానార్థక విశేషణము	}	Relative Participle (Present form)	నిష్క్రించుచున్న
*భూతార్థక విశేషణము	}	Relative Participle (Past form)	నిష్క్రించిన
భవిష్యత్కర్తృక విశేషణము	}	Relative Participle (Future form)	నిష్క్రింపఁగల
వ్యతిరేకార్థక విశేషణము	}	Relative Participle (Negative form)	నిష్క్రింపని.

క్రియాజన్యనామములు.

భావార్థకము	Participial Noun (Affirmative)	నిష్క్రించుట
వ్యతిరేక భావార్థకము.	Participial Noun (Negative)	నిష్క్రింపమి.

(TELUGU REGULAR VERBS.)

ప్రేరణాత్త సేపదక ర్తృకరూపము నిష్క్రించుకొను, ప్రేరణకర్తాకరూపము నిష్క్రింపబడు, ప్రేరణాత్త సేపదక ర్తృకరూపము నిష్క్రించుకొనబడు-వీనికి అన్ని యర్థములయందును, అన్ని పురుషములయందును వచన ద్వయమునందు వచ్చేడువర్ణకాదులను గ్రమముగా నూహించుకొనవలయును.

ధాతువు (Root) ఉడుగు.

అకర్తృకము, INTRANSITIVE.

కర్తృకము, ACTIVE VOICE.

సమాపకములు, FINITE VERBS.

తద్ధర్తృకరూపాంతరము.

ANOTHER FORM OF AORIST INDEFINITE TENSE.

ఏ.

బ.

త. ఉడిగడిక, ఉడిగడుక

ఉడిగెదరు

ఉడిగెడిక, ఉడిగడుక

మ. ఉడిగెదవు, ఉడిగరు

ఉడిగెదరు

ఉ. ఉడిగెదను

ఉడిగెదము.

భూతార్థకము, PAST TENSE.

త. ఉడిగను

ఉడిగిరి, ఉడిగెను

మ. ఉడిగితివి, ఉడిగితి

ఉడిగిరిరి

ఉ. ఉడిగితిని

ఉడిగితిని.

భూతార్థకాసమాపకము Past Participle ఉడిగి.

తక్కిన యర్థముల యందలి రూపములు నిక్కు-ధాతువునకు వలె నెఱుంగవలయును.

ఇట్లు నిగుడు, మగుడు, తొడుగు, మడుగు మొ.

నివ్వటిల్లు, పాటిల్లు లోను గాఁగల తెనుగు క్రియలకన్నిటికిని రంజిల్లు ధాతువునకు వలె రూపము నెఱుంగవలయును.

(TELUGU REGULAR VERBS.)

ధాతువు (ROOT) కొట్టు.

సకర్తము, TRANSITIVE.

కర్తార్థము, ACTIVE VOICE.

సమాపకములు, FINITE VERBS.

తద్ధారకము, THE AORIST INDEFINITE TENSE.

ఎ.

బ.

ప్ర. కొట్టును (దెబ్బతీయును)	కొట్టుదురు, కొట్టును
మ. కొట్టుదువు, కొట్టుదు	కొట్టుదురు
ఉ. కొట్టుదును	కొట్టుదుము.

తద్ధారకరూపాంతరము.

ANOTHER FORM OF AORIST INDEFINITE TENSE.

ప్ర. కొట్టెడిని, కొట్టెడును	కొట్టెదరు
	కొట్టెడిని, కొట్టెడును
మ. కొట్టెదవు, కొట్టెదు	కొట్టెదరు
ఉ. కొట్టెదను	కొట్టెదము.

వర్తమానార్థము, PRESENT TENSE.

ప్ర. కొట్టుచున్నాడు	కొట్టుచున్నారు
కొట్టుచున్నది	కొట్టుచున్నారు, కొట్టుచున్నవి
మ. కొట్టుచున్నావు	కొట్టుచున్నారు
ఉ. కొట్టుచున్నాను	కొట్టుచున్నాము.

భూతార్థము, PAST TENSE.

ప్ర. కొట్టెను	కొట్టిరి, కొట్టెను
మ. కొట్టితివి, కొట్టితి	కొట్టిరి
ఉ. కొట్టితిని	కొట్టితిమి.

(TELUGU REGULAR VERBS.)

భవిష్యదర్థకము, FUTURE TENSE.

ఏ.

బి.

ప్ర. కొట్టఁగలఁడు

కొట్టఁగలరు

కొట్టఁగలదు

కొట్టఁగలరు, కొట్టఁగలవు

మ. కొట్టఁగలవు

కొట్టఁగలరు

ఉ. కొట్టఁగలను

కొట్టఁగలము.

ప్రార్థనాద్యర్థకము, IMPERATIVE MOOD.

మ. కొట్టుము

కొట్టుఁడు.

ఉభయకర్తృక ప్రార్థనాద్యర్థకము.

అశీరర్థకము, OPTATIVE MOOD.

కొట్టుకా.

వ్యతిరేకార్థకము, NEGATIVE FORM.

ప్ర. కొట్టఁడు

కొట్టరు

కొట్టదు

కొట్టరు, కొట్టవు

మ. కొట్టవు

కొట్టరు

ఉ. కొట్టను

కొట్టము.

వ్యతిరేక ప్రార్థనాద్యర్థకము, NEGATIVE IMPERATIVE.

మ. కొట్టవము

కొట్టకుఁడు.

క్రియాకాంతౌసమాపకములు, PARTICIPLES.

భూతార్థకౌసమాపకము

Past Participle

కొట్టి

వ్యతిరేకభూతార్థకౌ

Past Participle

కొట్టక

సమాపకము

(Negative)

తాదర్థ్యాద్యర్థకౌ

Infinitive Mood

కొట్టకా

సమాపకము

(TELUGU REGULAR VERBS).

పర్తమానార్థకా సమాపకము	}	Present Participle	కొట్టుచుకొ ట్టు
అనంతరార్థకా సమాపకము		Subjunctive Mood	కొట్టుడుకొ ట్టు
పయంతరార్థకా సమాపకము	}	Conditional Mood	కొట్టినకొ. ట్టిన

నామాకాంతౌసమాపకములు.

PARTICIPIAL ADJECTIVES.

తద్రారక విశేషణములు	}	Relative Participles (Aorist form)	కొట్టు కొట్టెడి, కొట్టెడు
పర్తమానార్థక విశేషణము		Relative participle (Present form)	కొట్టుచున్న
భూతార్థక విశేషణము	}	Relative Participle (Past form)	కొట్టిన
భవిష్యదర్థక విశేషణము		Relative Participle (Future form)	కొట్టగల
వ్యతిరేకార్థక విశేషణము	}	Relative Participle (Negative form)	కొట్టని.

క్రియాజవ్యనామములు.

భావార్థకము	}	Participial Noun (Affirmative)	కొట్టుట
వ్యతిరేక భావార్థకము		Participial Noun (Negative)	కొట్టమి.

ఆత్మనేపదార్థకము, REFLECTIVE VERB.
సమాపకములు, FINITE VERBS.

(TELUGU REGULAR VERBS.)

తద్రారకము, THE AORIST INDEFINITE TENSE.

ఏ.

బ.

* ప్ర. కొట్టుకొనును	కొట్టుకొనుదురు, కొట్టుకొనును
కొట్టికొనును	కొట్టికొనుదురు, కొట్టికొనును
మ. కొట్టుకొనుదువు	కొట్టుకొనుదురు
కొట్టుకొనుదు	
కొట్టికొనుదువు	కొట్టికొనుదురు
కొట్టికొనుదు	
ఉ. కొట్టుకొనుదును	కొట్టుకొనుదుము
కొట్టికొనుదును	కొట్టికొనుదుము.

తద్రారకరూపాంతరము.

ANOTHER FORM OF AORIST INDEFINITE TENSE.

ప్ర. కొట్టుకొనియెడిని	కొట్టుకొనియెదరు
కొట్టుకొనియెడును	కొట్టుకొనియెడిని, కొట్టుకొనియెడును
కొట్టికొనియెడిని	కొట్టికొనియెదరు
కొట్టికొనియెడును	కొట్టికొనియెడిని, కొట్టికొనియెడును
మ. కొట్టుకొనియెదవు	కొట్టుకొనియెదరు
కొట్టుకొనియెదు	
కొట్టికొనియెదవు	కొట్టికొనియెదరు
కొట్టికొనియెదు	
ఉ. కొట్టుకొనియెదను	కొట్టుకొనియెదము
కొట్టికొనియెదను	కొట్టికొనియెదము.

* దీని విశేషరూపములను పోషించుకొను కడనుండున నైఱుండునది.

(TELUGU REGULAR VERBS.)

వర్తమానార్థము, PRESENT TENSE.

ఎ.

ప్ర. కొట్టుకొనుచున్నాఁడు
కొట్టికొనుచున్నాఁడు
కొట్టుకొనుచున్నది
కొట్టికొనుచున్నది

మ. కొట్టుకొనుచున్నావు
కొట్టికొనుచున్నావు
ఉ. కొట్టుకొనుచున్నాను
కొట్టికొనుచున్నాను

బ.

కొట్టుకొనుచున్నాఁడు
కొట్టికొనుచున్నాఁడు
కొట్టుకొనుచున్నాఁడు
కొట్టుకొనుచున్నవి
కొట్టికొనుచున్నాఁడు
కొట్టికొనుచున్నవి

కొట్టుకొనుచున్నారు
కొట్టికొనుచున్నారు
కొట్టుకొనుచున్నాము
కొట్టికొనుచున్నాము.

భూతార్థము, PAST TENSE.

ప్ర. కొట్టుకొనియెను
కొట్టికొనియెను

మ. కొట్టుకొంటివి, కొట్టుకొంటి
కొట్టికొంటివి, కొట్టికొంటి

ఉ. కొట్టుకొంటిని
కొట్టికొంటిని

కొట్టుకొనిరి, కొట్టుకొనియెను
కొట్టికొనిరి, కొట్టికొనియెను

కొట్టుకొంటిరి
కొట్టికొంటిరి

కొట్టుకొంటిమి
కొట్టికొంటిమి.

భవిష్యదర్థము, FUTURE TENSE.

ప్ర. కొట్టుకొనఁగలఁడు
కొట్టికొనఁగలఁడు
కొట్టుకొనఁగలదు
కొట్టికొనఁగలదు

కొట్టుకొనఁగలరు
కొట్టికొనఁగలరు
కొట్టుకొనఁగలరు, కొట్టుకొనఁగలవు
కొట్టికొనఁగలరు, కొట్టికొనఁగలవు

(TELUGU REGULAR VERBS.)

ఎ.

బ.

మ. కొట్టుకొనఁగలవు

కొట్టుకొనఁగలరు

కొట్టికొనఁగలవు

కొట్టికొనఁగలరు

ఉ. కొట్టుకొనఁగలను

కొట్టుకొనఁగలము

కొట్టికొనఁగలను

కొట్టికొనఁగలము.

ప్రార్థనాద్యర్థకము, IMPERATIVE MOOD.

మ. కొట్టుకొనుము

కొట్టుకొనుఁడు

కొట్టికొనుము

కొట్టికొనుఁడు.

ఉభయకర్తృక ప్రార్థనాద్యర్థకము.

ఉ. బ. కొట్టుకొనుదము,

కొట్టికొనుదము.

ఆశీర్వాదకము, OPTATIVE MOOD.

కొట్టుకొనుతొ, కొట్టికొనుతొ.

వ్యతిరేకార్థకము, NEGATIVE FORM.

ప్ర. కొట్టుకొనఁడు

కొట్టుకొనరు

కొట్టికొనఁడు

కొట్టికొనరు

కొట్టుకొనదు

కొట్టుకొనరు, కొట్టుకొనవు

కొట్టికొనదు

కొట్టికొనరు, కొట్టికొనవు

మ. కొట్టుకొనవు

కొట్టుకొనరు

కొట్టికొనవు

కొట్టికొనరు

ఉ. కొట్టుకొనను

కొట్టుకొనము

కొట్టికొనను

కొట్టికొనము.

వ్యతిరేక ప్రార్థనాద్యర్థకము, NEGATIVE IMPERATIVE.

మ. కొట్టుకొనకుము

కొట్టుకొనకుఁడు

కొట్టికొనకుము

కొట్టికొనకుఁడు.

(TELUGU REGULAR VERBS.)

క్రియాకాంతో సమాపకములు, PARTICIPLES.

భూతార్థకా సమాపకము	Past Participle	కొట్టుకొని కొట్టికొని
వ్యతిరేకభూతార్థకా సమాపకము	Past Participle (Negative)	కొట్టుకొనక కొట్టికొనక
తాదర్థ్యాద్యర్థకా సమాపకము	Infinitive Mood	కొట్టుకొనజ్జ కొట్టికొనజ్జ
వర్తమానార్థకా సమాపకము	Present Participle	కొట్టుకొనుచు కొట్టికొనుచు
అసంతర్థ్యాద్యర్థకా సమాపకము	Subjunctive Mood	కొట్టుకొనుచుక కొట్టికొనుచుక
పక్షాంతరార్థకా సమాపకము	Conditional Mood	కొట్టుకొనినక కొట్టికొనినక.

నామాకాంతో సమాపకములు.

PARTICIPIAL ADJECTIVES.

తద్రూపక విశేషణములు	Relative Participle (Aorist form)	కొట్టుకొను, కొట్టికొను కొట్టుకొనియెడి కొట్టుకొనియెడు కొట్టికొనియెడి కొట్టికొనియెడు
వర్తమానార్థక విశేషణము	Relative Participle (Present form)	కొట్టుకొనుచున్న కొట్టికొనుచున్న
భూతార్థక విశేషణము	Relative Participle (Past form)	కొట్టుకొనిన కొట్టికొనిన
భవిష్యదర్థక విశేషణము	Relative Participle (Future form)	కొట్టుకొనఁగల కొట్టికొనఁగల

(TELUGU REGULAR VERBS.)

వ్యతిరేకార్థక విశేషణము } Relative Participle కొట్టుకొనని
(Negative form) కొట్టికొనని.

క్రియాజన్యనామములు.

భావార్థకము } Participial Noun (Affirmative) కొట్టుకొనుట
కొట్టికొనుట

వ్యతిరేక భావార్థకము } Participial Noun (Negative) కొట్టుకొనమి
కొట్టికొనమి.

ప్రేరణార్థకము, CASUAL VOICE

కర్తృర్థకము, ACTIVE VOICE.

సమాపకములు, FINITE VERBS.

తద్రూపకము, THE AORIST INDEFINITE TENSE.

ఎ.

బ.

ప్ర. కొట్టించును కొట్టించుడు, కొట్టించు
కొట్టించుదురు

మ. కొట్టించువు, కొట్టించు కొట్టించును, కొట్టించు

కొట్టించుదువు, కొట్టించుదు కొట్టించుదురు

ఉ. కొట్టించును, కొట్టించుదును కొట్టించుము, కొట్టించుదుము.

తద్రూపకరూపాంతరము.

ANOTHER FORM OF AORIST INDEFINITE TENSE.

ప్ర. కొట్టించెడిని కొట్టించెదరు

కొట్టించెడును కొట్టించెడిని, కొట్టించెడును

మ. కొట్టించెదవు, కొట్టించెదు కొట్టించెదరు

ఉ. కొట్టించెదను కొట్టించెదము.

(TELUGU REGULAR VERBS.)

వర్తమానార్థకము, PRESENT TENSE.

౧.

౨.

ప్ర. కొట్టించుచున్నాడు
కొట్టించుచున్నది

కొట్టించుచున్నారు
కొట్టించుచున్నారు
కొట్టించుచున్నవి

మ. కొట్టించుచున్నావు

కొట్టించుచున్నారు

ఉ. కొట్టించుచున్నాను

కొట్టించుచున్నాము.

భూతార్థకము, PAST TENSE.

ప్ర. కొట్టించెను

కొట్టించిరి, కొట్టించెను

మ. కొట్టించితివి, కొట్టించితి

కొట్టించితిరి

ఉ. కొట్టించితిని

కొట్టించితిమి.

భవిష్యదర్థకము, FUTURE TENSE.

ప్ర. కొట్టింపఁగలఁడు

కొట్టింపఁగలరు

కొట్టింపఁగలదు

కొట్టింపఁగలరు, కొట్టింపఁగలవు

మ. కొట్టింపఁగలవు

కొట్టింపఁగలరు

ఉ. కొట్టింపఁగలను

కొట్టింపఁగలము.

ప్రార్థనాద్యర్థకము, IMPERATIVE MOOD.

మ. కొట్టింపుము

కొట్టింపుడు.

ఉభయకర్తృక ప్రార్థనాద్యర్థకము.

ఉ. య. కొట్టింపము, కొట్టింపుదము.

ఆశీర్వాదము, OPTATIVE MOOD.

కొట్టించుకఁ.

(TELUGU REGULAR VERBS.)

వ్యతిరేకార్థకము, NEGATIVE FORM.

ఏ.	బ.
ప్ర. కొట్టింపడు	కొట్టింపరు
కొట్టింపదు	కొట్టింపరు, కొట్టింపవు
మ. కొట్టింపవు	కొట్టింపరు
ఉ. కొట్టింపను	కొట్టింపను.

వ్యతిరేక ప్రార్థనాద్యర్థకము, NEGATIVE IMPERATIVE.

మ. కొట్టింపకుము	కొట్టింపకుడు.
-----------------	---------------

క్రియాకాంతౌనమాపకములు, PARTICIPLES.

భూతార్థకాసమాపకము	Past Participle	కొట్టించి
వ్యతిరేకభూతార్థకా సమాపకము	Past Participle (Negative)	కొట్టింపక
తాదర్థ్యాద్యర్థకా సమాపకము	Infinitive Mood	కొట్టింపకా
వర్తమానార్థకా సమాపకము	Present Participle	కొట్టించుచుకా
అనంతరార్థకా సమాపకము	Subjunctive Mood	కొట్టించుడుకా
పక్షాంతరార్థకా సమాపకము	Conditional Mood	కొట్టించినకా.

నామాకాంతౌనమాపకములు.

PARTICIPIAL ADJECTIVES.

తద్రూపక విశేషణములు	Relative Participles (Aorist form)	కొట్టించు కొట్టించెడి, కొట్టించెడు
వర్తమానార్థక విశేషణము	Relative Participle (Present form)	కొట్టించుచున్న

(TELUGU REGULAR VERBS.)

భూతార్థక విశేషణము	}	Relative Participle (Past form)	కొట్టించిన
భవిష్యదర్థక విశేషణము		Relative Participle (Future form)	కొట్టించఁగల
వ్యతిరేకార్థక విశేషణము	}	Relative Participle (Negative form)	కొట్టించని.

క్రియాజన్యనామములు.

భావార్థకము	}	Participial Noun (Affirmative)	కొట్టించుట
వ్యతిరేక		Participial Noun	కొట్టించుమి.
భావార్థకము		(Negative)	

ప్రేరణాత్ సేవదరూపము కొట్టించుకొను, దీనికి అన్ని యర్థముల
యందును, అన్ని పురుషములయందును వచనద్వయముకందు వచ్చెడు వర
కాదులను గ్రహముగా నూహించుకొనవలయును.

కర్తార్థకము, PASSIVE VOICE.

సమాపకములు, FINITE VERBS.

తద్ధర్తార్థకము, THE AORIST INDEFINITE TENSE.

ఎ.

బ.

ప్ర. కొట్టబడును	కొట్టబడుదురు, కొట్టబడును
మ. కొట్టబడుదువు, కొట్టబడుదు	కొట్టబడుదురు
ఉ. కొట్టబడుదును	కొట్టబడుదుము.

తద్ధర్తార్థకరూపాంతరము.

ANOTHER FORM OF AORIST INDEFINITE TENSE.

ప్ర. కొట్టబడియేడిని	కొట్టబడియేదరు
కొట్టబడియేడును	కొట్టబడియేడిని, కొట్టబడియేడును

(TELUGU REGULAR VERBS.)

ఏ.

బ.

మ. కొట్టబడియెదవు

కొట్టబడియెదరు

కొట్టబడియెడు

ఉ. కొట్టబడియెదను

కొట్టబడియెదము.

వర్తమానార్థకము, PRESENT TENSE.

ప్ర. కొట్టబడుచున్నాడు

కొట్టబడుచున్నారు

కొట్టబడుచున్నది

కొట్టబడుచున్నది

కొట్టబడుచున్నవి

మ. కొట్టబడుచున్నావు

కొట్టబడుచున్నారు

ఉ. కొట్టబడుచున్నాను

కొట్టబడుచున్నాము.

భూతార్థకము, PAST TENSE.

ప్ర. కొట్టబడియెను

కొట్టబడి, కొట్టబడియెను

మ. కొట్టబడితిని, కొట్టబడితి

కొట్టబడితిరి

ఉ. కొట్టబడితిని

కొట్టబడితిమి.

భవిష్యదర్థకము, FUTURE TENSE.

ప్ర. కొట్టబడఁగలడు

కొట్టబడఁగలరు

కొట్టబడఁగలదు

కొట్టబడఁగలరు, కొట్టబడఁగలవు

మ. కొట్టబడఁగలవు

కొట్టబడఁగలరు

ఉ. కొట్టబడఁగలను

కొట్టబడఁగలము.

ప్రార్థనాద్యర్థకము, IMPERATIVE MOOD.

మ. కొట్టబడుము

కొట్టబడుడు.

ఉభయకర్తక ప్రార్థనాద్యర్థకము.

ఉ. బ. కొట్టబడుదము.

(TELUGU REGULAR VERBS.)

ఆశీర్వాదము, OPTATIVE MOOD.

కొట్టఁబడుకొ.

వ్యతిరేకార్థము, NEGATIVE FORM.

ఏ.

బ.

ప్ర. కొట్టఁబడఁడు

కొట్టఁబడరు

కొట్టఁబడదు

కొట్టఁబడరు, కొట్టఁబడవు

మ. కొట్టఁబడవు

కొట్టఁబడరు

ఉ. కొట్టఁబడను

కొట్టఁబడము.

వ్యతిరేకప్రార్థనాద్యర్థము, NEGATIVE IMPERATIVE.

మ. కొట్టఁబడకుము

కొట్టఁబడకుఁడు.

క్రియాకాంతౌసమాపకములు, PARTICIPLES.

భూతార్థకౌసమాపకము

Past Participle

కొట్టఁబడి

వ్యతిరేకభూతార్థకౌ
సమాపకముPast Participle
(Negative)

కొట్టఁబడక

తాదర్థా ద్యర్థకౌ
సమాపకము

Infinitive Mood

కొట్టఁబడకొ

పర్తమానార్థకౌ
సమాపకముPresent
Participle

కొట్టఁబడుచుకొ

అనంతరార్థకౌ
సమాపకముSubjunctive
Mood

కొట్టఁబెడుదుకొ

వశాంతరార్థకౌ
సమాపకముConditional
Mood

కొట్టఁబడినకొ.

(TELUUGU REGULAR VERBS.)

నామాకాంతౌసమావకములు.

PARTICIPIAL ADJECTIVES.

తదర్థక విశేషణములు	Relative Participles (Aorist form)	కొట్టబడు కొట్టబడియెడి కొట్టబడియెడు
వర్తమానార్థక విశేషణము	Relative Participle (Present form)	కొట్టబడుచున్న
భూతార్థక విశేషణము	Relative Participle (Past form)	కొట్టబడిన కొట్టబడ్డ
భవిష్యదర్థక విశేషణము	Relative Participle (Future form)	కొట్టబడఁగల
వ్యతిరేకార్థక విశేషణము	Relative Participle (Negative form)	కొట్టబడని.

క్రియాజన్యనామములు.

భావార్థకము Participial Noun (Affirmative) కొట్టబడుట

వ్యతిరేక
భావార్థకము. } Participial Noun
(Negative) కొట్టబడమి.

స్వార్థకాత్త నేపద కర్తార్థక రూపము కొట్టుకొనబడు, ప్రేరణకర్త
రకరూపము కొట్టింపబడు, ప్రేరణాత్త నేపదకర్తార్థక రూపము కొట్టించుకొ
నబడు. వీనికి అన్ని యర్థములయందును అన్ని పురుషములయందును ఏచన
ద్వయమునందువచ్చెడు పర్వకాదులను గ్రహముగా నూహించుకొనవలయును.

క్రమరూపములైన తెనుఁగు క్రియలకల్ల భాషంబుల్లిట్లుంగవలయును.

అగ్గలించు, అరగించు, ఒప్పగించు, ఓకిలించు లొనగు తెనుఁగు క్రియ

లకు స్వార్థమునందును ఇంచుక్కని యెఱుంగవలయును.

(TELUGU REGULAR VERBS.)

అవ్యయములనఁగా చెడరివి. మహాదాహ్యర్థమునందుఁ గాని విగ్రహి
యందుఁ గాని వచనమునందుఁ గాని రూపము మాఱని శబ్దము అనియర్థము.
ఏప్పటికి నొకతీరున నేయందు శబ్దములనుట. అయ్యది ప్రతిపదోక్తములు,
లాక్షణికములని రెండువిధములు గలవి. ప్రతిపదోక్తములనఁగా పుట్టుకచేత
నే అవ్యయములుగా ఏర్పడినవి. లాక్షణికము లనఁగా లక్షణముచేత అవ్య
యములుగా ఏర్పడినవి. లక్షణమునఁగా శాస్త్రము.

ప్రతిపదోక్తావ్యయములు.

అట	ఁదొర	కావునక
అక్కటా	కటకటా	చెటి
అహ	కడుక	తలా
ఇరక	కదా	దనుకక
ఇనీ	కనుకక	దాఁకక
ఊరక	కాఁబట్టి	బలి
ఏలా	కాఁబోలుక	బాపుర
ఓహో	కాని	మటి

ఇత్యాదులు.

లాక్షణికావ్యయములు.

	కొట్టుతక	
కొట్టి	కొట్టక	కొట్టుడుక
కొట్టక	కొట్టుదుక	కొట్టినక

ఇత్యాదులు.

ఇక్కడ ఇత్యాదులనఁగా అన్నిక్రియలవలనఁ గలిగెడు ఇట్టిరూపములనుట.

ప్రథమభాగము

సంపూర్ణము.